

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 23.10.2018 № 27-5

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету, виділених Державній екологічній академії
післядипломної освіти та управління на здійснення її діяльності**

Київ 2018

Рахункова палата від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням (ст. 98 Конституції України).

Організацію, повноваження та порядок діяльності Рахункової палати визначає Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII "Про Рахункову палату".

Цей Закон визначає, що повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) в частині, що не суперечить Конституції та законам України.

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	4
УЗАГАЛЬНЮЮЧІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ	5
1. ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ	12
1.1. Підстава для аудиту	12
1.2. Мета аудиту	13
1.3. Цілі аудиту	13
1.4. Обсяг аудиту	14
1.5. Об'єкт аудиту.....	14
1.6. Методика та методи аудиту	14
2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ	16
2.1. Оцінка стану планування і використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401090 "Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів".....	16
2.2. Оцінка стану використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401270 "Здійснення природоохоронних заходів".....	37
2.3. Оцінка стану використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401500 "Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища".	40

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Мінприроди	Міністерство екології та природних ресурсів України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Академія	Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління"
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456
Закон № 1556	Закон України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту"
Закон № 1060	Закон України від 23.05.1991 № 1060 "Про освіту" (чинний до 28.09.2017)
Закон № 2145	Закон України від 05.09.2017 № 2145 "Про освіту" (чинний з 28.09.2017)
КЕКВ	Код економічної класифікації видатків
Проект ЮНІДО	Міжнародна допомога Глобального екологічного фонду
ЮНЕП	Міжнародний договір за Програмою ООН по навколишньому середовищу (UNEP)
КПКВК	Код програмної класифікації видатків та кредитування

УЗАГАЛЬНЮЮЧІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

1. Державним закладом "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління" (далі – Академія), який перебуває у сфері управління Міністерства екології та природних ресурсів України (далі – Мінприроди) і для якого Міністерство є головним розпорядником коштів державного бюджету, на забезпечення своєї діяльності протягом 2017 та I півріччя 2018 року за трьома бюджетними програмами використано 51 331,9 тис. грн, з яких 94 відс. – на видатки споживання та 6 відс. – видатки розвитку.

Так, Мінприроди на 2017 – 2018 роки Академії затвердило бюджетні асигнування у загальному обсязі **73 191,6** тис. грн, у тому числі за бюджетними програмами:

- КПКВК 2401090 "Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів" (далі – КПКВК 2401090) – **67 384,4** тис. грн (2017 – 31 488,7 тис. грн; 2018 – 35 895,7 тис. грн);

- КПКВК 2401270 "Здійснення природоохоронних заходів" (2017 рік) (далі – КПКВК 2401270) – **1 334,2** тис. грн;

- КПКВК 2401500 "Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища" (2017 рік) (далі – КПКВК 2401500) – **4 473,0** тис. гривень.

Академією протягом 2017 та I півріччя 2018 року за цими бюджетними програмами використано **51 331,9** тис. грн (КПКВК 2401090 – **45 598,4** тис. грн (2017 – 29 819,1 тис. грн; 2018 – 15 779,3 тис. грн), КПКВК 2401270 – **1 282,5** тис. грн (2017 рік), КПКВК 2401500 – **4 451,0** тис. грн (2017 рік)), з яких видатки загального фонду державного бюджету становили **23 932,3** тис. грн (**47** відс.), спеціального – **27 399,6** тис. грн (**53** відс.), що в цілому дозволило досягти визначених цілей.

При цьому аудитом встановлено, що у 2017 році Академією внаслідок неефективного управління до державного бюджету повернено як не використані **534,3** тис. грн загального фонду.

Із загального обсягу використаних у вказаний період бюджетних коштів на видатки споживання Академією спрямовано **48 018,7** тис. грн (**94** відс.) (36 258,6 тис. грн – на оплату праці з нарахуваннями; 1121,3 тис. грн – забезпечення енергоносіями і комунальними послугами; 4 835,9 тис. грн – оплату послуг (крім комунальних); 1 154,4 тис. грн – дослідження і розробки; 4 648,5 тис. грн – придбання матеріальних цінностей, програмного забезпечення, відрядження, стипендії, інші поточні видатки), а на видатки розвитку – **3 313,2** тис. грн (**6** відс.) – на придбання обладнання та нематеріальних активів.

2. Академією в результаті використання зазначеного обсягу бюджетних коштів у межах визначених асигнувань планувалося забезпечити: підвищення кваліфікації кадрів у сфері екології та природних ресурсів щорічно 4000 осіб, з них 3000 за загальним фондом,

1000 – за спеціальним фондом; підготовку аспірантів у **2017 році – 14, 2018 році – 17** та магістрів у **2018 році – 60** (за спеціальним фондом); здійснення трьох природоохоронних заходів, що мали освітнє і загальнодержавне значення.

Аудитом встановлено, що за результатами використання Академією коштів державного бюджету протягом 2017 – I півріччя 2018 року підвищено кваліфікацію **4679** осіб, з них за загальним фондом – **2715** (2017 рік – 2152 особи, I півріччя 2018 року – 563), за спеціальним – **1964** особи (2017 рік – 1510, I півріччя 2018 року – 464), здійснено підготовку у 2017 році 12 аспірантів, I півріччі 2018 року – **16** аспірантів та **51** магістра, а також виконання трьох природоохоронних заходів, що мали освітнє і загальнодержавне значення.

Показники витрат бюджетних коштів загального фонду державного бюджету на одного слухача курсів підвищення кваліфікації становили у 2017 році – 6,7 тис. грн, у I півріччі 2018 року – 13,6 тис. грн, що перевищило заплановані показники за державним замовленням у 2,3 та 4,4 раза відповідно. Водночас середня плата за одного слухача за спеціальним фондом становила у 2017 – 2,0 тис. грн, у I півріччі 2018 року – 2,2 тис. грн, що менше у 3,7 та 6,2 раза вартості підготовки за державним замовленням.

При цьому аудитом встановлено, що на 2017–2018 роки Академія щорічно планувала кількісний результативний показник з підвищення кваліфікації кадрів у сфері екології та природних ресурсів на **1950** осіб більше, ніж ліцензований обсяг Академії за трьома ліцензіями, який становив **2050** осіб щорічно. Зазначене спричинило необґрунтоване планування видатків загального фонду державного бюджету за КПКВК 2401090 на суму **5 642,6** тис. грн, призначених для провадження освітньої діяльності Академії, на видатки споживання (2017 рік – на **2 740,9** тис. грн, 2018 рік – на **2 901,7** тис. гривень).

Не дотримувалися Академією й окремі норми Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, зокрема, детальні розрахунки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у сумі **4 026,2** тис. грн (2017 рік – 1 904,4 тис. грн, 2018 рік – 2 121,8 тис. грн) за КПКВК 2401090 не ґрунтувалися на затверджених Мінприроди лімітах споживання.

Формування Академією штатного розпису (чисельністю 147 штатних одиниць), у тому числі з посадами наукових працівників (у 2017 – 2018 роках 23 та 22 одиниці відповідно), за рахунок загального фонду не було достатньо обґрунтованим, оскільки кошторисом Академії передбачені асигнування на виплату заробітної плати штатним працівникам як за рахунок загального, так і спеціального фондів державного бюджету.

3. Мінприроди не забезпечило належного внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня. Зокрема, Міністерством:

– не вжито заходів щодо укладання державних контрактів з Академією як виконавцем державного замовлення у 2017–2018 роках на підготовку наукових кадрів і підвищення кваліфікації (КПКВК 2401090);

– не узгоджено напрямів підготовки аспірантів за державним замовленням, затвердженим постановами Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 511 "Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 році" (далі – постанова № 511) та від 11.07.2018 № 556 "Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році" (далі – постанова № 556), з ліцензованим напрямом, за яким Академією здійснюється підготовка аспірантів (КПКВК 2401090);

– не приведено статуту Академії (2013 року) згідно з підпунктом 1 пункту 7 розділу XV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту" у відповідність до вимог цього Закону, зокрема щодо створення наглядової ради (стаття 37), термінів перебування на посадах керівників структурних підрозділів (стаття 35). Академія зверталася до Мінприроди з проектом змін до статуту (листи від 12.03.2018 № 147/1, від 31.05.2018 № 368/10-02). На час проведення аудиту проект статуту перебував у процесі опрацювання з Мінприроди;

– не здійснено аудити з питань діяльності Академії протягом 2017 – I півріччя 2018 року.

4. Через неналежний внутрішній контроль, у тому числі і Мінприроди, Академією протягом 2017 – I півріччя 2018 року кошти державного бюджету в окремих випадках використовувалися з недотриманням вимог законодавчих та нормативно-правових актів, а саме:

– через неузгодженість напрямів підготовки аспірантів за державним замовленням на 2017 і 2018 роки, затвердженим постановами № 511 та № 556, з ліцензованим напрямом, за яким Академією здійснюється підготовка аспірантів, витрачено у 2017 році на підготовку **12** аспірантів **308,9** тис. грн, у I півріччі 2018 року **16** аспірантів – **208,4** тис. грн;

– у порушення вимог Закону України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту" (частина четверта статті 55) посаду методиста вищої категорії обіймала особа, яка не мала відповідного рівня вищої освіти за спеціальністю. На оплату праці зазначеної особи у 2017 році та I півріччі 2018 року спрямовано **33,8** тис. грн із загального фонду державного бюджету. За результатами аудиту наказом Академії від 31.08.2018 № 57-К цього працівника звільнено з вказаної посади;

– допущено недоліки при формуванні документів первинного бухгалтерського обліку щодо використання **268,7** тис. грн: посадовими особами Академії до актів приймання-передавання теплової енергії внесено недостовірні дані за грудень 2017 року – завищено обсяги порівняно з фактичним показником лічильника (на 202,29 Гкал та суму 268,7 тис. гривень). Як наслідок, станом на 01.08.2018 послуга теплопостачання не надана на суму **21,9** тис. грн;

– через неналежний контроль за виконанням укладених договорів та неефективну претензійно-позовну роботу протягом 2017– I півріччя 2018 року:

недоотримано надходжень спеціального фонду державного бюджету від освітньої і наукової діяльності – **87,3** тис. грн, з них 45,0 тис. грн – неоплачені виконані роботи, 29,2 тис. грн – неоплачене навчання магістрів і аспірантів, 13,1 тис. грн – підготовка аспіранта без укладання договору та оплати;

створено ризики додаткових видатків державного бюджету у вигляді штрафних санкцій – **62,4** тис. гривень.

На стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи про надходження до спеціального фонду плати за навчання магістрів – 12,0 тис. грн, аспіранта – 13,1 тис. гривень.

5. Академією протягом 2017–I півріччя 2018 року через ухвалення неефективних управлінських рішень 14 569,9 тис. грн використано нерезультативно, непродуктивно або неекономно, а саме:

– **8 062,3** тис. грн – **непродуктивно** (КПКВК 2401090), з яких:

6 443,4 тис. грн – через завищення витрат на освітню діяльність та непідтвердження первинними обліковими документами навчання з підвищення кваліфікації у 2017 році 1051 особи, у I півріччі 2018 року – 126 осіб (за результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи про підтвердження підвищення кваліфікації (за загальним фондом) у 2017 році **197** осіб та визнано необхідність внесення змін до кількісних і фінансових показників звітності про виконання державного замовлення у I півріччі 2018 року, що дає змогу зменшити суму непродуктивно використаних коштів на підвищення кваліфікації на 945,6 тис. грн);

1 546,3 тис. грн – через невизначення у штатному розписі Академії посад, зокрема, старших наукових співробітників, наукових співробітників, молодших наукових співробітників, задіяних у наданні платних послуг, з оплатою праці за спеціальним фондом державного бюджету відповідно до кошторису;

72,6 тис. грн – через оплату праці у 2017 році чотирьох працівників Академії на посадах за внутрішнім сумісництвом, при цьому первинними документами обліку фактичного виконання відповідних обсягів робіт зазначеними працівниками не підтверджено (за результатами вжиття заходів реагування в ході проведення аудиту зазначені особи звільнені з посад за внутрішнім сумісництвом наказами Академії від 28.08.2018 № 55-К та від 31.08.2018 № 57-К);

- **1 630,1** тис. грн – **неекономно** (КПКВК 2401090):
1 226,4 тис. грн – через прийняття керівництвом Академії рішень про безоплатне навчання 224 осіб (2017 рік – 200 осіб, I півріччя 2018 року – 24 особи), не передбачених Мінприроди у завданнях паспортів бюджетної програми за напрямом "підвищення кваліфікації" на 2017 і 2018 роки (на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи, що дають змогу зменшити кількість осіб за 2017 рік на 4 особи, I півріччя 2018 року – на 24 особи та суму неекономного використання коштів загального фонду державного бюджету на підвищення кваліфікації на 19,2 тис. грн та 266,4 тис. грн відповідно);
403,7 тис. грн – за опалення площ, які не використовуються Академією (2238,8 м²);
- **875,0** тис. грн у 2017 році – **нерезультативно** через недоведення Мінприроди асигнувань Академії за КПКВК 2401270 на 2018 рік для реалізації природоохоронного заходу "Запровадження геоінформаційної системи територій та об'єктів природно-заповідного фонду України (на прикладі Одеської, Хмельницької та Івано-Франківської областей)", передбаченого постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 361, обсягом 5800,0 тис. гривень.

6. Тендерним комітетом Академії не забезпечено дотримання вимог Закону України від 25.12.2015 № 922 "Про здійснення публічних закупівель" (далі – Закон № 922) при закупівлях у 2017 році товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету, а саме:

- послуг зі створення веб-порталу (обсягом 1899,8 тис. грн за КПКВК 2401500) – не відхилено тендерну пропозицію учасника торгів як таку, що не відповідала кваліфікаційним критеріям та вимогам тендерної документації (частина перша статті 30 Закону № 922), а торги не відмінено через відсутність конкуренції (частина п'ята статті 28 та частина перша статті 31 Закону № 922). Створений веб-портал (акт введення в експлуатацію від 22.12.2017) станом на кінець I півріччя 2018 року працює в тестовому режимі без технічного захисту, інформаційне наповнення веб-порталу не здійснено. Результативних показників, визначених паспортом бюджетної програми за КПКВК 2401500 на 2017 рік, в частині забезпечення підвищення кваліфікації та обміну досвідом у сфері екологічної освіти шляхом дистанційного навчання не досягнуто, а кошти, витрачені на ці цілі у 2017 році, використано нерезультативно;
- послуг з розроблення та видання поліграфічної продукції за КПКВК 2401500 – не дотримано принципу недискримінації учасників (частина перша статті 3, частина четверта статті 22 Закону № 922) (обмежено конкуренцію та звужено коло учасників тендера тендерною документацією замовника).

Сплачені Академією надавачу зазначеної послуги кошти у сумі **2 322,0** тис. грн використано на виготовлення 3500 посібників (книжок). При цьому аудит засвідчив, що через нерозповсюдження на кінець I півріччя 2018 року замовникам **3172 од. виготовлених книжок** серії "Бібліотека

екологічних знань", передбачених наказом Академії від 06.06.2018 № 52/1-о, кошти спеціального фонду державного бюджету в сумі **2 102,7** тис. грн **використані нерезультативно** (на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано підтверджуючі документи щодо передачі Державній екологічній інспекції 2100 зазначених книжок на суму 1 393,2 тис. гривень).

7. Академією не забезпечено врегулювання майнових правовідносин і належного використання матеріальних цінностей, які перебувають у користуванні закладу, а саме:

- не оформлено речових прав на площі 1 871,9 м² вартістю 1 118,2 тис. грн, переданих Академії в оперативне управління наказом Мінприроди від 17.01.2005 № 21, відповідно до вимог статті 182 Цивільного кодексу України та статті 5 Закону України від 01.07.2004 № 1952 "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень";

- не ініційовано перед Фондом державного майна питання оренди площ 262,7 м², які є державною власністю і знаходяться в користуванні структурного підрозділу Академії на першому поверсі будівлі Мінприроди (корпус поруч з Академією), відповідно до статті 7 Закону України від 10.04.1992 № 2269 "Про оренду державного і комунального майна";

- не забезпечено ліцензійними програмами, в тому числі антивірусними, майже 70 відс. обладнання, задіяного в навчальному процесі, для уникнення **ризиків порушення авторських прав**, визначених статтею 50 Закону України від 23.12.1993 № 3792 "Про авторське право і суміжні права".

8. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 589-р передбачено виконання Мінприроди до 2028 року заходу зі **створення Національного реєстру об'єктів**, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані дифеніли, оперативне управління яким покладено на Академію. Аудитом встановлено, що в різних документах з цього питання вживаються різні назви заходу, що потребує нормативного врегулювання.

9. За результатами проведеного аудиту Рахункова палата рекомендує:

9.1 Міністерству екології та природних ресурсів України:

- результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління на здійснення її діяльності, розглянути на засіданні колегії Мінприроди із запрошенням члена Рахункової палати;

- передбачати на наступні періоди проведення внутрішнього аудиту Академії, у тому числі за фактами встановлених порушень законодавства з питань закупівель товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету та щодо упорядкування первинного обліку кількості слухачів, які проходять підвищення кваліфікації, та вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних посадових осіб;

- забезпечити укладання державних контрактів з Академією як виконавцем державного замовлення;

- забезпечувати формування кількісних і фінансових результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 2401090 на наступні періоди за загальним фондом державного бюджету в частині підвищення кваліфікації відповідно до Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098;
- формувати обсяги державного замовлення на наступні періоди з урахуванням ліцензованих напрямів підготовки в Академії;
- забезпечувати формування структури, штатної чисельності Академії та планування видатків на утримання відповідно до вимог чинного законодавства;
- забезпечувати своєчасне приведення статуту Академії у відповідність із чинним законодавством;
- вжити заходів щодо оптимізації витрат на опалення приміщень Академії, з урахуванням технічних можливостей для зменшення опалювальних площ, що не використовуються закладом;
- запровадити дієвий контроль за плануванням та виконанням природоохоронних заходів, досягненням очікуваних результатів;
- поінформувати Рахункову палату в місячний строк про результати розгляду матеріалів Звіту та вжиті заходи.

9.2. Державному закладу "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління":

- запровадити дієвий контроль за дотриманням вимог чинного законодавства при плануванні та використанні коштів державного бюджету, посилити виконавську та фінансову дисципліну;
- вжити невідкладних заходів щодо удосконалення організаційної роботи з укладання та виконання договорів у сфері освіти і науки;
- забезпечити претензійно-позовну роботу щодо стягнення із замовників робіт коштів за виконані роботи – **45,0** тис. грн, з осіб, які не оплатили навчання в аспірантурі у 2017 році, – **5,2** тис. грн, повернення до державного бюджету зайво сплачених коштів у сумі **21,9** тис. грн за теплову енергію та вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних у цьому посадових осіб;
- забезпечити оформлення права користування приміщеннями загальною площею 1871,9 м², які обліковуються на балансі;
- ініціювати перед Мінприроди внесення змін до назви заходу щодо створення і ведення Національного реєстру об'єктів, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані дифеніли, визначеного Планом заходів з виконання Стокгольмської Конвенції, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 589-р, реалізація якого передбачена до 2028 року;
- при проведенні закупівель товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету дотримуватись вимог чинного законодавства;
- удосконалити систему внутрішнього контролю;

– у встановленому порядку інформувати Рахункову палату про вжиті заходи реагування.

9.3. Міністерству екології та природних ресурсів України та Державному закладу "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління":

– при провадженні освітньої та наукової діяльності суворо дотримуватися вимог чинного законодавства та активізувати роботу із запровадження дистанційного навчання;

– забезпечити оформлення права оренди площі **262,7** м² з Фондом державного майна відповідно до Закону України від 10.04.1992 № 2269 "Про оренду державного і комунального майна";

– забезпечити планування на 2019 і подальші роки видатків державного бюджету за КПКВК 2401090 на наукову діяльність з урахуванням обсягів виконуваної роботи за загальним та спеціальним фондами;

– забезпечувати формування вартості навчання з підвищення кваліфікації одного слухача за загальним і спеціальним фондами державного бюджету відповідно до вимог чинного законодавства;

– розробити і затвердити заходи щодо усунення недоліків і порушень, виявлених під час аудиту, з визначенням термінів виконання та відповідальних осіб, копію надіслати Рахунковій палаті.

10. Про результати проведеного аудиту інформувати народного депутата України Єднака О. В.

11. Рішення Рахункової палати та Звіт оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

1. ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

1.1. Підстава для аудиту

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління на здійснення її діяльності упродовж 2017–I півріччя 2018 року, проведено як позаплановий захід відповідно до вимог ст. 27 Закону України "Про Рахункову палату" за рішенням Рахункової палати на звернення народного депутата України Єднака О. В. від 11.01.2018 № 144-5/1-3.

Академія функціонує з 1992 року і є єдиним вищим навчальним закладом¹, що перебуває у сфері управління Мінприроди². Академія провадить діяльність відповідно до Статуту, схваленого на загальних зборах трудового колективу Академії 08.05.2013, затвердженого наказом Мінприроди від

¹Довідка з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України АБ № 805478, видана 19.07.2013.

²Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1122-р "Про віднесення підприємств, установ та організацій до сфери управління Міністерства екології та природних ресурсів".

08.05.2013 № 190 та погодженого першим заступником Міністра освіти і науки України 10.07.2013.

Згідно зі Статутом основними напрямками діяльності Академії, зокрема, є: підвищення кваліфікації та післядипломна освіта згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями фахівців з питань охорони навколишнього природного середовища; післядипломна освіта державних службовців та фахівців Мінприроди, інших центральних та місцевих органів влади, керівників підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління Мінприроди, представників екологічних громадських організацій. Діяльність Академії фінансується з державного бюджету.

1.2. Мета аудиту

Встановлення фактичного стану справ та надання оцінки ефективності використання у 2017–I півріччі 2018 року бюджетних коштів на здійснення діяльності Академії, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу, стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів.

1.3. Цілі аудиту

Сприяння:

- ефективному та законному використанню бюджетних коштів;
- своєчасному і повному прийняттю управлінських рішень учасниками бюджетного процесу щодо використання бюджетних коштів;
- посиленню внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів.

Критерії оцінки, які використовувалися під час аудиту:

– *щодо відбору об'єктів аудиту:* звернення народного депутата України Єднака О. В. від 11.01.2018 № 144-5/1-3 про проведення перевірки використання Академією бюджетних коштів та усунення можливих недоліків фінансової дисципліни;

– *щодо законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень:* стан дотримання вимог законодавства при прийнятті управлінських рішень з питань, що стосуються аудиту; дотримання встановлених термінів та повнота прийняття управлінських рішень;

– *щодо оцінки ефективності* згідно зі статтею 4 Закону України "Про Рахункову палату":

продуктивність – оцінка співвідношення між результатами діяльності Академії і використаними для досягнення таких результатів коштами державного бюджету;

результативність – ступінь відповідності фактичних результатів діяльності Академії запланованим показникам; повнота і своєчасність виконання Академією функцій забезпечення діяльності;

економність – стан досягнення Академією запланованих результатів і максимальний результат при використанні коштів державного бюджету.

1.4. Обсяг аудиту

Предметом аудиту є:

- кошти державного бюджету за бюджетними програмами КПКВК 2401090 "Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів" (2017 – 2018 роки); КПКВК 2401270 "Здійснення природоохоронних заходів" (2017 рік), КПКВК 2401500 "Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища" (2017 рік);
- планові, бухгалтерські, фінансові документи, фінансова, бюджетна, статистична звітність, аналітична інформація про результати діяльності Академії; інша довідкова інформація, що прямо чи опосередковано характеризує стан досягнення результативних показників;
- дозвільна документація на провадження діяльності, правовстановлюючі документи на державне майно;
- організаційно-розпорядчі документи Академії та головного розпорядника коштів – Мінприроди з питань використання коштів державного бюджету для досягнення максимальної економії ресурсів і забезпечення результативності діяльності з виконання встановлених повноважень;
- матеріали внутрішнього аудиту.

Обсяг затверджених бюджетних асигнувань, що становить предмет аудиту, – 73191,6 тис. грн, касових видатків – 51331,9 тис. гривень.

1.5. Об'єкт аудиту

Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління".

Направлення запиту з питань аудиту: Міністерство екології та природних ресурсів України.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

- *період, охоплений аудитом:* 2017 рік, I півріччя 2018 року;
- *територіальні:* м. Київ.

Термін виконання аудиту: планування, проведення аудиту та складання звіту за результатами здійснено впродовж червня – жовтня 2018 року.

1.6. Методика та методи аудиту

Під час аудиту використано Загальні рекомендації з проведення аудиту ефективності використання державних коштів, затверджені постановою Колегії Рахункової палати від 12.07.2006 № 18-4, а також матеріали пілотного аудиту ефективності, затверджені рішенням Рахункової палати від 13.09.2017 № 18-4.

Під час аудиту головну увагу приділено питанням законного та ефективного використання коштів державного бюджету, виділених Академії.

З урахуванням необхідності забезпечення комплексного підходу додатково використано елементи аудиту відповідності.

Під час аудиту застосовано такі методи: аналіз законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність об'єкта аудиту з питань, що досліджувалися; вибіркова перевірка та аналіз первинних бухгалтерських та інших документів об'єкта аудиту; аналіз статистичних, аналітичних даних; опрацювання інформації з відкритих інформаційних джерел, а також даних, отриманих на запит Рахункової палати.

Джерела інформації: законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують предмет аудиту; запити, паспорти бюджетних програм, плани, кошториси, звітність об'єкта аудиту; статистична, аналітична та інша інформація, листування.

За результатами аудиту складено та підписано 1 акт із застереженнями, який відповідно до статті 35 Закону України "Про Рахункову палату" є складовою Звіту.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

2.1. Оцінка стану планування і використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401090 "Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів".

2.1.1. Державним закладом "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління" при плануванні видатків за КПКВК 2401090 потребу в коштах економічними розрахунками належно не обґрунтовано.

Аудитом встановлено, що на 2017–2018 роки Академія щорічно планувала кількісний результативний показник з підвищення кваліфікації кадрів у сфері екології та природних ресурсів на **1950** осіб більше, ніж ліцензований обсяг Академії за трьома ліцензіями, який становив **2050** осіб щорічно. Зазначене спричинило необґрунтоване планування видатків загального фонду державного бюджету за КПКВК 2401090 на суму **5 642,6 тис. грн**, призначених для провадження освітньої діяльності Академії, на видатки споживання (2017 рік – на **2 740,9 тис. грн**, 2018 рік – на **2 901,7 тис. гривень**).

Не дотримувалися Академією й окремі норми Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, зокрема, детальні розрахунки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у сумі **4 026,2 тис. грн** (2017 рік – 1904,4 тис. грн, 2018 рік – 2 121,8 тис. грн) за КПКВК 2401090 не ґрунтувалися на затверджених Мінприроди лімітах споживання.

Формування Академією штатного розпису (чисельністю 147 штатних одиниць), у тому числі з посадами наукових працівників (у 2017–2018 роках 23 та 22 одиниці відповідно), за рахунок загального фонду не було достатньо обґрунтованим, оскільки кошторисом Академії передбачені асигнування на виплату заробітної плати штатним працівникам як за рахунок загального, так і спеціального фондів державного бюджету.

2.1.1.1. Законодавча база.

Законом України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту" (далі – Закон № 1556) визначено основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти.

Правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності визначено Законом України від 26.11.2015 № 848 "Про наукову і науково-технічну діяльність" (далі – Закон № 848).

Згідно з частиною першою статті 27 Закону № 848 основними формами підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації є аспірантура, ад'юнктура та докторантура, підготовка яких здійснюється відповідно до вимог Закону № 1556.

Аудитом також встановлено, що підпунктом 1 пункту 7 розділу XV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 1556 рекомендовано засновникам закладів вищої освіти протягом двох років привести тип і статуту навчальних закладів у відповідність із цим Законом. Закон № 1556 набрав чинності через місяць з дня опублікування – 06.09.2014 (перша публікація в офіційних виданнях 06.08.2014³). **Таким чином, Статут Академії мав бути приведений у відповідність до вимог Закону № 1556 до 06.08.2016**, зокрема щодо створення наглядової ради (стаття 37), термінів перебування на посадах керівників структурних підрозділів (стаття 35). Академія зверталася до Мінприроди з проектом змін до Статуту листами від 12.03.2018 № 147/1, від 31.05.2018 № 368/10-02.

Згідно з Бюджетним кодексом головні розпорядники бюджетних коштів забезпечують складання бюджетних запитів для подання Мінфіну. Головні розпорядники бюджетних коштів забезпечують своєчасність, достовірність та змістовність поданих Мінфіну бюджетних запитів. На основі аналізу бюджетних запитів Мінфін готує проект закону про державний бюджет.

Відповідно до статті 26 Бюджетного кодексу на всіх стадіях бюджетного процесу його учасниками здійснюється контроль за дотриманням бюджетного законодавства, спрямований на забезпечення ефективного і результативного управління бюджетними коштами, який, зокрема, передбачає оцінку управління бюджетними коштами, запобігання порушенням бюджетного законодавства та обґрунтованість планування надходжень і витрат бюджету.

Визначення недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників, а також порушення порядку або термінів подання і затвердження паспортів бюджетних програм, згідно зі статтею 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Включення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетних програм також є порушенням бюджетного законодавства.

2.1.1.2. Виявлений стан.

Академією протягом 2017–I півріччя 2018 року за трьома бюджетними програмами **використано 51 331,9 тис. грн** (КПКВК 2401090 – **45 598,4 тис. грн**, КПКВК 2401270 – **1 282,5 тис. грн**, КПКВК 2401500 – **4 451,0 тис. гривень**). Інформацію про обсяги затверджених і використаних коштів бюджетних програм за КПКВК **2401090**, КПКВК **2401270**, КПКВК **2401500** у 2017 році та I півріччі 2018 року наведено в таблиці 1.

³ Публікації в офіційних виданнях: Голос України від 06.08.2014 № 148, Урядовий кур'єр від 13.08.2014 № 146, Офіційний вісник України від 15.08.2014 № 63, Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014 № 37-38.

**Інформація про обсяги затверджених і використаних коштів
бюджетних програм за КПКВК 2401090, КПКВК 2401270, КПКВК 2401500 у
2017 році і I півріччі 2018 року**

(тис. грн)

	Затверджено кошторисом видатків			Касові видатки		
	2017 рік	2018 рік	Всього	2017 рік	I півріччя 2018 року	Всього
	КПКВК 2401090					
Загальний фонд	15365,6	17257,7	32623,3	14786,5	7863,3	22649,8
Спеціальний фонд	16123,1	18638,0	34761,1	15032,6	7916,0	22948,6
Всього	31488,7	35895,7	67384,4	29819,1	15779,3	45598,4
КПКВК 2401270						
Загальний фонд	1334,2	-	1334,2	1282,5	-	1282,5
Всього	1334,2	-	1334,2	1282,5	-	1282,5
КПКВК 2401500						
Спеціальний фонд	4473,0	-	4473,0	4451,0	-	4451,0
Всього	4473,0	-	4473,0	4451,0	-	4451,0
Разом за КПКВК	37295,9	35895,7	73191,6	35552,6	15779,3	51331,9

Із загального обсягу використаних у 2017–I півріччі 2018 року бюджетних коштів (51331,9 тис. грн) видатки загального фонду державного бюджету становили **23 932,3 тис. грн** (47 відс.), спеціального – **27 399,6 тис. грн** (53 відсотка).

При цьому **48 018,7 тис. грн**, або **94 відс.** коштів трьох бюджетних програм, використано на видатки споживання Академії, а саме: 36 258,6 тис. грн (71 відс.) – на оплату праці з нарахуваннями; 1 121,3 тис. грн (2,2 відс.) – на забезпечення енергоносіями і комунальними послугами; 4 835,9 тис. грн (9,4 відс.) – на оплату послуг (крім комунальних); 1 154,4 тис. грн (2,4 відс.) – на дослідження і розробки; 4 648,5 тис. грн (9 відс.) – на придбання матеріальних цінностей, програмного забезпечення, відрядження, стипендії, інші поточні видатки. На видатки розвитку спрямовано **3 313,2 тис. грн**, або **6 відс.** бюджетних коштів.

Академією за результатами використання зазначеного обсягу бюджетних коштів у межах визначених асигнувань планувалося забезпечити: підвищення кваліфікації кадрів у сфері екології та природних ресурсів щорічно 4000 осіб, з них 3000 осіб за загальним фондом, 1000 – за спеціальним; підготовку аспірантів у 2017 році – 14, 2018 році – 17 осіб, магістрів у 2018 році – 60 (за спеціальним фондом), здійснення трьох природоохоронних заходів, що мали освітнє і загальнодержавне значення.

Аудит засвідчив, що видатки загального фонду державного бюджету за КПКВК **2401090** (на 2017 рік – **15 365,6 тис. грн**, на 2018 рік – **17 257,7 тис. грн**) на підвищення кваліфікації та перепідготовку у сфері екології та природних ресурсів, підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів на 2017–2018 роки заплановано на видатки споживання Академії, а саме: на

оплату праці⁴ – 90 відс., або 29 294,0 тис. грн⁵, комунальних послуг⁶ – 9 відс., або 2 972,4 тис. грн, виплату стипендій⁷ (1 відсоток).

Майже одночасно із затвердженням Мінприроди кошторисів Академії за КПКВК 2401090 (на 2017 рік – 30.01.2017⁸, на 2018 рік – 18.01.2018⁹) було затверджено штатний розпис Академії на **147** шт. од.¹⁰ **за загальним фондом державного бюджету**. Штатний розпис містить, зокрема, посади наукових працівників¹¹ (старших наукових співробітників, наукових співробітників, молодших наукових співробітників) у різних структурних підрозділах – **23** посади у 2017 році, **22** посади у 2018 році, з фондом оплати праці 3 117,1 тис. грн (2017 рік – на 1 483,4 тис. грн, 2018 рік – на 1 633,7 тис. гривень). Працівники, які обіймають ці посади, задіяні також у наданні платних послуг. На оплату їх праці кошторисом Академії передбачені асигнування за рахунок як загального, так і спеціального фондів державного бюджету. Отже, планування штатного розпису лише за загальним фондом не є обґрунтованим.

В порушення пункту 43¹² Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, детальні розрахунки за КЕКВК 2270 "Оплата комунальних послуг та енергоносіїв", що додаються до затверджених кошторисів 2017, 2018 років за загальним і спеціальним фондами у сумі **4 026,2 тис. грн, не ґрунтуються на затверджених Мінприроди лімітах споживання, а саме: у 2017 році – на **1 904,4 тис. грн** (за загальним фондом – 1 408,8 тис. грн, спеціальним –**

⁴ Заробітна плата з нарахуваннями (КЕКВ 2111 і 2120).

⁵ На 2017 рік – 13786,8 тис. грн (КЕКВ 2111 – 11301,0 тис. грн, КЕКВ 2120 – 2485,8 тис. грн), із запланованих (затверджених) 15365,6 тис. грн; на 2018 рік – 15507,2 тис. грн (КЕКВ 2111 – 12710,8 тис. грн, КЕКВ 2120 – 2796,4 тис. грн) із запланованих (затверджених) 17257,7 тис. гривень.

⁶ КЕКВ 2271 і 2273.

⁷ КЕКВ 2720 у 2017 – 170,0 тис. грн, 2018 році – 186,7 тис. гривень.

⁸ Кошторис Академії затверджений 30.01.2017 заступником Міністра екології та природних ресурсів України.

⁹ Кошторис затверджений державним секретарем Мінприроди 18.01.2018.

¹⁰ Затвержені 26.01.2017, 19.01.2018 державним секретарем Мінприроди; 16.04.2018 та 18.05.2018 – в.о. державного секретаря Мінприроди.

¹¹ Частиною третьою статті 55 Закону № 1556 встановлено, що перелік посад наукових працівників вищого навчального закладу визначається відповідно до Закону № 848. Статтею 31 Закону № 848 до посад наукових працівників віднесено, зокрема, посади старшого наукового співробітника (підпункт 14 частини першої), наукового співробітника (підпункт 15 частини першої), молодшого наукового співробітника (підпункт 17 частини першої).

¹² Розпорядники мають затвердити у кошторисах обсяг коштів для проведення розрахунків за електричну і теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами, у повному обсязі в розрахунку на рік з урахуванням коштів загального та спеціального фондів відповідно до статті 51 Бюджетного кодексу та закону про Державний бюджет України. До кошторисів додаються детальні розрахунки на підставі затверджених в установленому порядку лімітів.

495,6 тис. грн), у 2018 році – на **2 121,8 тис. грн** (за загальним фондом – 1 563,8 тис. грн, спеціальним – 558,0 тис. гривень). Як наслідок, у 2017 році до державного бюджету як не використані Академією повернено **519,3 тис. гривень**.

Видатки на освітню діяльність з підвищення кваліфікації планувалися Академією за загальним фондом державного бюджету за КПКВК **2401090** щороку із розрахунку **3000** осіб, спеціальним фондом – 1000 осіб. На 2017 – 2018 роки Академія планувала кількісний результативний показник з підвищення кваліфікації кадрів у сфері екології та природних ресурсів на **1950** осіб більше, ніж ліцензований обсяг Академії за трьома ліцензіями¹³, який становив **2050** осіб щороку. У результаті створено ризик планування за загальним фондом державного бюджету за КПКВК 2401090 видатків у сумі **5642,6 тис. грн**, призначених для провадження освітньої діяльності Академії, на видатки споживання (2017 рік – на 2740,9 тис. грн, 2018 рік – на 2901,7 тис. гривень¹⁴).

Запланована кількість осіб (3000 щороку) затверджена Мінприроди результативними показниками "продукту" паспортів бюджетної програми на 2017 і 2018 роки за загальним фондом. Аудит засвідчив, що протягом 2017–I півріччя 2018 року не проходили навчання з підвищення кваліфікації у 2017 році – **1051** особа, у I півріччі 2018 року – **126** осіб, а виділені на освітню діяльність кошти (**6443,4 тис. грн**) були використані на видатки споживання Академії. За результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи щодо підтвердження підвищення кваліфікації (за загальним фондом) у 2017 році **197** осіб та визнано необхідність внесення змін до кількісних і фінансових показників звітності про виконання державного замовлення у I півріччі 2018 року, що дає можливість зменшити суму непродуктивно використаних коштів на підвищення кваліфікації на 945,6 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що за результатами використання Академією коштів державного бюджету протягом 2017–I півріччя 2018 року підвищено кваліфікацію **4679** осіб, з них за загальним фондом – **2715** (2017 рік – 2152, I півріччя 2018 – 563), за спеціальним фондом – **1964** особи (2017 рік – 1510, I півріччя 2018 року – 464), здійснено підготовку у 2017 році **14** аспірантів, I півріччі 2018 року – **16** аспірантів та **51** магістра, а також виконання трьох природоохоронних заходів, що мали освітнє і загальнодержавне значення.

¹³ Ліцензія серії АД № 073461 від 12.02.2013 – 1800 осіб на рік, витяг з рішення акредитаційної комісії від 31.03.2015 – 250 осіб на рік. Ліцензії є безстроковими згідно з роз'ясненням Міносвіти від 04.02.2016 № 1/9-58.

¹⁴ Розрахунок: 2017 рік: 2885,2 грн x 950 осіб = 2740,9 тис. грн, 2018 рік: 3054,4 грн x 950 осіб = 2901,7 тис. грн, де 2885,2 грн і 3054,4 грн – витрати на 1 слухача, який мав підвищити кваліфікацію за загальним фондом державного бюджету згідно з розрахунками Академії до державного замовлення на 2017 і 2018 роки відповідно.

2.1.1.3. Рекомендації.

Мінприроди:

– передбачати на наступні періоди проведення внутрішнього аудиту Академії, у тому числі щодо упорядкування первинного обліку кількості слухачів, які проходять підвищення кваліфікації, та вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних посадових осіб;

– забезпечувати формування кількісних і фінансових результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 2401090 на наступні періоди за загальним фондом державного бюджету в частині підвищення кваліфікації відповідно до Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098;

– забезпечувати формування структури, штатної чисельності Академії та планування видатків на утримання відповідно до вимог чинного законодавства.

Академії:

– запровадити дієвий контроль за дотриманням вимог чинного законодавства при плануванні коштів державного бюджету;

– посилити виконавську та фінансову дисципліну.

Мінприроди та Академії: забезпечити планування на 2019 і подальші роки видатків державного бюджету за КПКВК 2401090 на наукову діяльність з урахуванням з обсягів виконуваної роботи за загальним та спеціальним фондами.

2.1.2. Академією протягом 2017–I півріччя 2018 року через неналежний внутрішній контроль, у тому числі і головного розпорядника (Мінприроди), кошти державного бюджету в окремих випадках використані з недотриманням вимог законодавчих та нормативно-правових актів, неекономно, нерезультативно та непродуктивно. Академією також не забезпечено врегулювання майнових правовідносин і використання матеріальних цінностей, які перебувають у користуванні закладу.

2.1.2.1. Законодавча база.

Відносини, що виникають у зв'язку з формуванням і розміщенням державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, регулюються Законом України від 20.11.2012 № 5499¹⁵ (далі – Закон № 5499). Згідно з частиною першою статті 1 Закону № 5499 виконавцями державного замовлення є, зокрема, вищий навчальний заклад, заклад післядипломної освіти, які пройшли конкурсний відбір та з якими укладено державний контракт на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів за державним замовленням.

Згідно з частиною першою статті 87 Бюджетного кодексу видатки на вищу освіту (на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових та науково-

¹⁵ "Про формування та розміщення держзамовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку".

педагогічних кадрів на умовах державного замовлення у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації (університетах, академіях, інститутах) державної власності) та післядипломну освіту (на оплату послуг з підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів **на умовах державного замовлення** у навчальних закладах державної власності) здійснюються з Державного бюджету України (пункти "в" і "г").

Законами України про Державний бюджет України на 2017 та 2018 роки (додаток 3) Мінприроди затверджені бюджетні призначення за КПКВК 2401090 "Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів" в обсягах: на 2017 рік – 23 653,1 тис. грн (загальний фонд – 15 365,6 тис. грн, спеціальний – 8 287,5 тис. грн), на 2018 рік – 26 562,7 тис. грн (загальний фонд – 17 257,7 тис. грн, спеціальний – 9 305,0 тис. гривень).

Обсяги державного замовлення на підготовку наукових кадрів, зокрема аспірантів, і на підвищення кваліфікації затверджені Мінприроди за КПКВК 2401090 постановами № 511 на 2017 рік – 14 997,0 тис. грн, № 556 на 2018 рік – 16 800,0 тис. гривень.

Законом № 1556 (стаття 24) встановлено, що освітня діяльність у сфері вищої освіти провадиться закладами вищої освіти, науковими установами (для підготовки фахівців ступеня доктора філософії) на підставі ліцензій, які видаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України згідно з цим Законом.

Академії на провадження діяльності Міносвіти видані ліцензії на такі види господарської діяльності у сфері освіти: підвищення кваліфікації фахівців – 2050 осіб, підготовка здобувачів вищої освіти за денною формою навчання – 108 осіб, а саме: магістрів – 85 осіб¹⁶, доктор філософії за спеціальністю "економіка" (код 051) – 23 особи.

Довідково. Відповідно до пункту 1 частини другої статті 6 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" та на підставі рішення Ліцензійної комісії Міносвіти (протокол № 66/2 від 28.08.2017) наказом Міносвіти від 28.08.2017 № 183-л розширено провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні в Академії за галуззю "Соціальні та поведінкові науки" (код 05) за спеціальністю "Економіка" (шифр 051). До цього діяв наказ Міносвіти від 14.02.2014 № 151, яким затверджено рішення атестаційної колегії Міносвіти від 14.02.2014 щодо відкриття аспірантури в Академії зі спеціальності 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища".

2.1.2.2. Виявлений стан.

Аудитом встановлено, що за вказаною бюджетною програмою видатки загального фонду державного бюджету спрямовані на поточні витрати: у 2017 році – 14786,5 тис. грн, I півріччі 2018 року – 7863,3 тис. гривень.

Найбільше коштів спрямовано на оплату праці.

¹⁶ За спеціальністю "екологія" (код 101) – 60 осіб, наказ Міносвіти від 18.08.2016 № 1416л, "геодезія та землеустрій" (код 193) – 25 осіб, наказ Міносвіти від 26.08.2016 № 1419 л.

Так, частка видатків на заробітну плату з нарахуваннями становить 93 відс. (13750,8 тис. грн) у 2017 році, 97 відс. (7598,9 тис. грн) – у I півріччі 2018 року.

Видатки на комунальні послуги в I півріччі 2018 року становлять 11 відс. затверджених асигнувань (170,8 тис. грн із 1 563,8 тис. грн), що підтверджує факт необґрунтованого планування за відповідними напрямками і може призвести до неефективного управління коштами загального фонду державного бюджету (аналогічно і у 2017 році). Інформацію про основні напрями видатків загального фонду за 2017 рік і I півріччя 2018 року за КПКВК 2401090 наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Інформація про основні напрями видатків Академії із загального фонду державного бюджету за 2017 рік і I півріччя 2018 року за КПКВК 2401090

Найменування видатків	КЕКВ	2017 рік			2018 рік		
		затверджено кошторисом, тис. грн	касові видатки, тис. грн	частка видатків, відс.	затверджено кошторисом тис. грн	касові видатки I півріччя 2018 року, тис. грн	частка видатків, відс.
Оплата праці	2110, 2120	13750,8	13750,8	93	15507,2	7598,9	97
Оплата комунальних послуг	2271, 2273	1408,8	889,5	6	1563,8	170,8	2
Стипендія	2720	206,0	146,2	1	186,7	93,6	1
Всього	х	15365,6	14786,5	100	17257,7	7863,3	100

Аудитом встановлено, що облікову політику в Академії визначає Положення про облікову політику, затверджене наказом Академії від 02.06.2015 № 28-о (зі змінами від 05.04.2017 № 22-о), в якому передбачено, що відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали і підписали ці первинні документи.

Мінприроди не здійснено аудити з питань діяльності Академії протягом 2017 – I півріччя 2018 року (лист Мінприроди від 10.08.2018 № 03-1886).

У результаті керівництво Мінприроди не має змоги отримати об'єктивну та достовірну інформацію про стан використання фінансових і матеріальних ресурсів та ухвалити необхідні управлінські рішення, що призвело до порушень законодавства, неекономного, нерезультативного, непродуктивного використання бюджетних коштів, втрат надходжень до спеціального фонду державного бюджету та їх ризиків.

Зокрема, показники управлінської звітності (Звіт про виконання плану по штатах і контингентах закладів підготовки і підвищення кваліфікації¹⁷), яка визначена Мінприроди джерелом інформації за результативним показником

¹⁷ Затверджений спільним наказом Міністерства фінансів України та Головного управління Державного казначейства України від 22.12.1999 № 120, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14.01.2000 за № 19/4240.

"продукту" підвищення кваліфікації кадрів паспортів бюджетної програми за КПКВК 2401090, і Звіту про виконання державного замовлення (форма 1) за 2017 рік, в якому зазначено про підвищення кваліфікації **3007** осіб, не підтверджені первинною обліковою документацією, через що є недостовірними. Аудит засвідчив, що за загальним фондом державного бюджету фактично підвищено кваліфікацію в Академії у 2017 році **1956** осіб, у I півріччі 2018 року – **563** особи. За результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи про підтвердження підвищення кваліфікації (за загальним фондом) у 2017 році **197** осіб та визнано необхідність внесення змін до кількісних і фінансових показників звітності про виконання державного замовлення у I півріччі 2018 року, що дає змогу зменшити суму непродуктивно використаних коштів на підвищення кваліфікації на 945,6 тис. гривень. Таким чином, підвищили кваліфікацію за державним замовленням 2715 осіб (у 2017 – 2152, I півріччі 2018 року – 563).

Витрати бюджетних коштів загального фонду державного бюджету на одного слухача курсів підвищення кваліфікації становили у 2017 році – **6,7 тис. грн**¹⁸, у I півріччі 2018 року – **13,6 тис. грн**¹⁹, що перевищило заплановані показники за державним замовленням²⁰ (КПКВК 2401090) у 2,3 та 4,4 раза відповідно. Водночас середня плата за одного слухача за спеціальним фондом становила у 2017 році **2,0 тис. грн**, у I півріччі 2018 року – **2,2 тис. грн**²¹, мінімальна вартість підвищення кваліфікації 1 слухача становила у 2017 році 150 – 197 грн, у I півріччі 2018 року 441 – 500 гривень. Таким чином, вартість підвищення кваліфікації 1 особи за кошти загального фонду державного бюджету відповідно у **3,7** і **6,2** раза перевищувала вартість навчання на умовах оплати, яка надходить до спеціального фонду державного бюджету.

Аудитом встановлено, що всупереч вимогам статті 3 Закону України від 20.11.2012 № 5499²² розміщення державного замовлення на конкурсних засадах Мінприроди не проводилося. Відповідно, **державні контракти на**

¹⁸ (14477,6 тис. грн/2152 особи), де 14477,6 тис. грн – показник Звіту про виконання державного замовлення за 2017 рік і паспорта бюджетної програми за 2017 рік, 2152 особи, підвищення кваліфікації яких у 2017 році документально підтверджено аудитом.

¹⁹ (7654,9 тис. грн/563 особи), де 7654,9 тис. грн – показник Звіту про виконання державного замовлення за I півріччя 2018 року, 563 особи, підвищення кваліфікації яких у I півріччі 2018 року документально підтверджено аудитом.

²⁰ 2885,2 грн і 3054,4 грн – заплановані витрати на 1 фахівця, який мав підвищити кваліфікацію за загальним фондом державного бюджету у 2017 та 2018 роках. На 2017 – 4,8 тис. грн, 2018 – 5,6 тис. гривень.

²¹ У 2017 році касові видатки на надання платних послуг з підвищення кваліфікації згідно зі звітом про виконання паспорта бюджетної програми становлять 3035,0 тис. грн, підвищили кваліфікацію на платних умовах 1510 осіб, у I півріччі 2018 року за 454 осіб – 988,5 тис. гривень.

²² "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів".

підвищення кваліфікації і підготовку науково-педагогічних кадрів (аспірантів) між виконавцем державного замовлення – Академією та державним замовником – Мінприроди, які є обов'язковою та єдиною формою розміщення державного замовлення і визначають економічні та правові зобов'язання сторін, не уклалися.

У результаті, кошти використані не на забезпечення діяльності Академії як закладу вищої освіти, а на видатки споживання бюджетної установи. Про аналогічні рішення головних розпорядників бюджетних коштів-державних замовників неодноразово вказувалось у звітах Рахункової палати²³.

Аудитом встановлено, що Мінприроди в періоді, охопленому аудитом (2017–I півріччі 2018 року), не розміщувало державного замовлення на підготовку науково-педагогічних кадрів, а саме аспірантів, за спеціальністю 051 "Економіка" (до 28.08.2017 – 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища"), за якою Академія має ліцензію. Водночас Академією інформовано Мінприроди про ліцензовану спеціальність²⁴. Разом з тим, постановою № 511 обсяги державного замовлення на 2017 рік на підготовку аспірантів затверджені за кількісними показниками: прийом – 7 осіб з відривом від виробництва (природничі науки – 3 особи, біологія – 4 особи), випуск – 5 осіб (технічні науки – 1 особа, біологічні – 4 особи), за фінансовими показниками – 368,6 тис. гривень. За аналогічними спеціальностями постановою № 556²⁵ затверджено обсяги державного замовлення на підготовку аспірантів на 2018 рік.

Водночас за спеціальностями "природничі науки", "біологічні науки", "технічні науки" **Академія ліцензії не має.** Мінприроди не надано обґрунтованих пояснень у частині неузгодженості напрямів підготовки аспірантів при формуванні державного замовлення на 2017 і 2018 роки (лист від 03.08.2018 № 5/4-13/9247-18).

Потребує приведення у відповідність до вимог законодавства забезпечення ліцензійними програмами обладнання, задіяного у навчальному процесі, оскільки із 178 од. комп'ютерної техніки, наявної в Академії, забезпечені ліцензійними програмами, в тому числі антивірусними, лише 54 од., або 30,3 відсотка. Враховуючи те, що згідно зі статтею 433 Цивільного кодексу України та статтею 8 Закону України від 23.12.1993 № 3792 "Про авторське право і суміжні права" комп'ютерні програми є об'єктом авторського права, такі дії створюють ризики порушень авторських прав, визначених статтею 50 вказаного Закону.

Речові права на площі **1871,9 м²** вартістю **1 118,2 тис. грн**, які були передані Академії в оперативне управління наказом Мінприроди від 17.01.2005

²³ Рішення Рахункової палати від 11.08.2015 № 1-5, від 13.09.2016 № 17-2, від 26.06.2018 № 15-2.

²⁴ Листи Академії на адресу Мінприроди від 28.03.2016 № 181, 27.02.2018 № 116 та від 13.07.2018 № 401/1.

²⁵ Прийом – 9 осіб з відривом від виробництва, випуск – 7 осіб, за фінансовими показниками – 457,7 тис. гривень.

№ 21, не оформлені відповідно до вимог статті 182 Цивільного кодексу України²⁶ та статті 5 Закону України від 01.07.2004 № 1952 "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень". Також не ініційовано Академією оформлення з Фондом державного майна відповідно до статей 2 та 12 Закону України від 10.04.1992 № 2269 "Про оренду державного і комунального майна" права оренди площі **262,7 м²**, яка є державною власністю і знаходиться в користуванні структурного підрозділу Академії на 1 поверсі будівлі Мінприроди (корпус поруч з Академією), а саме: 178,9 м² площ з аудиторним фондом на 119 місць і 83,8 м² – службові кабінети.

Аудиторний фонд Академії, розміщений на **641,8 м²** (аудиторії, зали, комп'ютерні класи, лабораторія), дає можливість забезпечити одночасне навчання **355** слухачів. Отже, в середньому на 1 слухача припадає **1,8 м²** площ аудиторного фонду, що є майже вдвічі менше встановленого п.3.43 ДБН В.2.2-3-97 нормативу для навчальних кабінетів загальнотеоретичного профілю у вищих навчальних закладах і інститутах підвищення кваліфікації (**2,4 м²**). У 2014–2017 роках Академія неодноразово зверталася до Мінприроди щодо виділення додаткових приміщень у будівлі, що належить Мінприроди та знаходиться за однією з Академією адресою (вул. Митрополита В. Липківського, 35), з метою якісної організації навчального процесу.

Аудитом також встановлено, що посади педагогічних працівників (такими є викладач і методист) можуть займати особи із ступенем магістра за відповідною спеціальністю. Пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 1556 встановлено, що вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) після набрання чинності цим Законом прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра. У порушення вимог частини четвертої статті 55 Закону № 1556 у 2017 році та I півріччі 2018 року на посаді педагогічного працівника (методиста вищої категорії) в Академії працювала особа, яка не мала відповідного рівня вищої освіти за спеціальністю²⁷, на оплату праці якої у цей період спрямовано **33,8 тис. грн** із загального фонду державного бюджету (у 2017 році – 20,1 тис. грн, I півріччі 2018 року – 13,7 тис. гривень). Під час складання Звіту зазначену особу звільнено з цієї посади наказом Академії від 31.08.2018 № 57-К.

Крім того, через неузгодженість Мінприроди напрямів підготовки аспірантів²⁸ за державним замовленням на 2017 рік, затвердженим **постановою**

²⁶ Відповідно до статті 182 Цивільного кодексу України право власності та інші речові права на нерухомі речі, обтяження цих прав, їх виникнення, перехід і припинення підлягають державній реєстрації.

²⁷ А. О. А. (диплом бакалавра) на посаді методиста за сумісництвом – наказ від 22.12.2016 № 77-к.

²⁸ У 2017 році продовжувалася наукова підготовка 9 аспірантів прийому 2014 року (4 особи очної форми навчання, 5 – заочної), розпочато підготовку 7 аспірантів за спеціальністю 051 "Економіка", зарахованих у грудні 2017 року. У I півріччі 2018 року продовжувалася наукова підготовка 5 аспірантів заочної форми навчання 2014 року прийому

№ 511, в порушення цієї постанови витрачено на підготовку 12 аспірантів 308,9 тис. грн²⁹ (у т.ч. стипендії для 4 аспірантів – 146,2 тис. гривень).

У I півріччі 2018 року Академією, згідно зі Звітом про виконання державного замовлення за січень–червень 2018 року, на підготовку **16 аспірантів витрачено 208,4 тис. грн** (у т.ч. стипендії для 4 аспірантів – 93,6 тис. гривень).

Встановлений аудитом факт невідповідності назв робіт у нормативних актах, вихідних документах і договорах, пов'язаний з перекладом на державну мову, **потребує врегулювання.**

Так, Планом заходів з виконання Стокгольмської Конвенції, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 589-р, передбачено створення і ведення до 2028 року **Національного реєстру об'єктів**, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані дифеніли, з прогнозним обсягом фінансування з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища – 2420,0 тис. грн та місцевих фондів охорони навколишнього середовища – 1850,0 тис. грн (відповідальні виконавці Мінприроди, МОЗ, обласні ради, Київська міська державна адміністрація). Договором субпідряду в рамках Проекту ЮНІДО від 08.06.2017 № 08/06 передбачено закупівлю послуг із методичного, законодавчого та інформаційно-аналітичного забезпечення проведення комплексної інвентаризації поліхлорованих дифенілів в Україні відповідно до Технічного завдання на суму 590,0 тис. грн (з ПДВ).

При цьому зазначений договір містить різні назви одного поняття, зокрема у Технічному завданні. Так, пунктом 4.3 Технічного завдання передбачено внесення інформації до **баз даних** програмного забезпечення, тоді як пунктом 5 встановлено, зокрема, IV етап – введення даних інвентаризації до **Національного реєстру об'єктів**, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані дифеніли (грудень 2017 року).

В інформації Мінприроди зазначено, що інших баз даних, які стосуються одиниць обладнання, що містить поліхлоровані дифеніли, немає, тому в договорі використано термін "національний реєстр" у розумінні "бази даних", **що, зокрема, пов'язано з технічним перекладом основного міжнародного договору з ЮНІДО на державну мову.** Національний реєстр об'єктів, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані дифеніли, перебуває у статусі "проект" (лист від 03.09.2018 № 5/4-13/9247-18).

Отже, назва заходу, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 589-р, потребує уточнення.

та 7 аспірантів (4 – очна форма навчання, 3 – заочна форма навчання) за спеціальністю 051 "Економіка".

²⁹ Відповідно до Звіту про виконання державного замовлення за січень–грудень 2017 року та Звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 2401090 станом на 1 січня 2018 року.

2.1.2.3. Рекомендації.

Мінприроди:

- забезпечити укладання державних контрактів з Академією як виконавцем державного замовлення;
- формувати обсяги державного замовлення на наступні періоди з урахуванням ліцензованих напрямів підготовки в Академії;
- забезпечувати своєчасне приведення статуту Академії у відповідність із чинним законодавством.

Академії:

- забезпечити оформлення речових прав на площі 1871,9 м², які обліковуються на балансі;
- ініціювати перед Мінприроди внесення змін до назви заходу щодо створення і ведення Національного реєстру об'єктів, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані дифеніли, визначеного Планом заходів з виконання Стокгольмської Конвенції, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 589-р, реалізація якого передбачена до 2028 року.

Мінприроди та Академії:

- при провадженні освітньої та наукової діяльності суворо дотримуватися вимог чинного законодавства та активізувати роботу із запровадження дистанційного навчання;
- забезпечувати формування вартості навчання з підвищення кваліфікації одного слухача за загальним і спеціальним фондами державного бюджету відповідно до вимог чинного законодавства;
- забезпечити оформлення права оренди площі 262,7 м² з Фондом державного майна відповідно до Закону України від 10.04.1992 № 2269 "Про оренду державного і комунального майна".

2.1.3. Академією протягом 2017–I півріччя 2018 року внаслідок ухвалення неефективних управлінських рішень 14 569,9 тис. грн використано нерезультативно, непродуктивно або неекономно, а саме:

- **8 062,3 тис. грн – непродуктивно** (КПКВК 2401090), з яких:
 - 6 443,4 тис. грн** – через завищення витрат на освітню діяльність та непідтвердження первинними обліковими документами навчання з підвищення кваліфікації у 2017 році 1051 особи, у I півріччі 2018 року – 126 осіб (за результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи про підтвердження підвищення кваліфікації (за загальним фондом) у 2017 році 197 осіб та визнано необхідність внесення змін до кількісних і фінансових показників звітності про виконання державного замовлення у I півріччі 2018 року, що дає змогу зменшити суму непродуктивно використаних коштів на підвищення кваліфікації на 945,6 тис. грн);
 - 1 546,3 тис. грн** – через невизначення у штатному розписі Академії посад, зокрема, старших наукових співробітників, наукових співробітників, молодших наукових співробітників, задіяних у наданні платних послуг, з

оплатою праці за спеціальним фондом державного бюджету відповідно до кошторису;

72,6 тис. грн – через оплату праці у 2017 році чотирьох працівників Академії на посадах за внутрішнім сумісництвом, при цьому первинними документами обліку фактичного виконання відповідних обсягів робіт зазначеними працівниками не підтверджено (за результатами вжиття заходів реагування в ході проведення аудиту зазначені особи звільнені з посад за внутрішнім сумісництвом наказами Академії від 28.08.2018 № 55-К та від 31.08.2018 № 57-К);

– **1 630,1 тис. грн** – неекономно (КПКВК 2401090):

1 226,4 тис. грн – через прийняття керівництвом Академії рішень про безоплатне навчання 224 осіб (2017 рік – 200 осіб, I півріччя 2018 року – 24 особи), не передбачених Мінприроди у завданнях паспортів бюджетної програми за напрямом "підвищення кваліфікації" на 2017 і 2018 роки (за результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи, що дають змогу зменшити кількість осіб за 2017 рік на 4 особи, I півріччя 2018 року – на 24 особи та суму неекономного використання коштів загального фонду державного бюджету на підвищення кваліфікації на 19,2 тис. грн та 266,4 тис. грн відповідно);

403,7 тис. грн – за опалення площ, які не використовуються Академією (2238,8 м²);

– **875,0 тис. грн** у 2017 році – **нерезультативно** через недоведення Мінприроди кошторисних асигнувань Академії за КПКВК 2401270 на 2018 рік для реалізації природоохоронного заходу "Запровадження геоінформаційної системи територій та об'єктів природно-заповідного фонду України (на прикладі Одеської, Хмельницької та Івано-Франківської областей)", передбаченого постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 361, обсягом 5800,0 тис. гривень.

2.1.3.1. Законодавча база.

Бюджетним кодексом встановлено (статті 22), що головний розпорядник бюджетних коштів, серед іншого:

– отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України; приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів, розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань;

– здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективно, результативно і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі;

– здійснює внутрішній контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів.

2.1.3.2. Виявлений стан.

Аудитом встановлені окремі факти непродуктивного й неекономного використання Академією коштів бюджетної програми за КПКВК 2401090, а саме:

– у зв'язку із завищенням витрат на освітню діяльність та непідтвердженням первинними обліковими документами навчання з підвищення кваліфікації у 2017 році 1051 особи, у I півріччі 2018 року – 126 осіб, кошти загального фонду державного бюджету за КПКВК 2401090 в сумі **6443,4 тис. грн витрачені непродуктивно** (у 2017 році – 5044,8 тис. грн, у I півріччі 2018 року – 1398,6 тис. грн³⁰). За результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано додаткові документи щодо підтвердження підвищення кваліфікації (за загальним фондом) у 2017 році **197** осіб, що дає змогу зменшити суму непродуктивно використаних коштів на підвищення кваліфікації на 945,6 тис. грн, та визнано необхідність внесення змін до кількісних і фінансових показників звітності про виконання державного замовлення у I півріччі 2018 року на 126 осіб);

– через прийняття керівництвом Академії рішень про навчання на безоплатних умовах осіб, які Мінприроди не передбачені у завданнях паспортів бюджетної програми за КПКВК 2401090 за напрямом "підвищення кваліфікації" на 2017 і 2018 роки, підвищили кваліфікацію на безоплатних умовах працівники регіональних парків, комунальних підприємств, загальноосвітніх шкіл, представники суб'єктів господарювання, які не вказані у переліку підприємств, установ та організацій сфери управління Мінприроди, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1122-р, і кандидати на посади громадських інспекторів³¹. Таких слухачів курсів підвищення кваліфікації загалом було 224 особи (у 2017 році – 200 осіб, I півріччі 2018 року – 24 особи). Як наслідок, кошти загального фонду (**1226,4 тис. грн**³²) використані на їх навчання неекономно (у 2017 році – 960,0 тис. грн, I півріччі 2018 року – 266,4 тис. гривень). За результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією

³⁰ У 2017 році: 1051 осіб x 4,8 тис. грн = 5044,8 тис. грн, де 4,8 тис. грн – показник ефективності "витрати на 1 фахівця, який підвищує кваліфікацію" звіту про виконання паспорта бюджетної програми на 01.01.2018 за КПКВК 2401090. У 2018 році: 126 осіб x 11,1 тис. грн = 1398,6 тис. грн, де 11,1 тис. грн – використані кошти на 1 слухача у I півріччі 2018 року (розрахунково) згідно зі звітом Академії про виконання державного замовлення за цей період (7654,9 тис. грн/689 осіб).

³¹ Положенням про громадських інспекторів з охорони довкілля, затвердженим наказом Мінприроди від 27.02.2002 № 88 (зарєстрований у Міністерстві юстиції України 20.03.2002 за № 276/6564), передбачено, що громадський інспектор повинен пройти навчання в органі Держекоінспекції, який видав посвідчення (п.3.8). Навчання кандидатів цим Положенням не передбачено.

³² У 2017 році: 4,8 тис. грн x 200 осіб = 960,0 тис. грн, де 4,8 тис. грн – фактично використані кошти загального фонду на 1 слухача за звітом про виконання паспорта бюджетної програми за 2017 рік (4814,6 грн). У I півріччі 2018 року: 24 особи x 11,1 тис. грн = 266,4 тис. грн, де 11,1 тис. грн – це (розрахунково) використані кошти на 1 слухача у I півріччі 2018 р. згідно зі звітом Академії про виконання державного замовлення у I півріччі 2018 року – 7654,9 тис. грн/689 осіб.

надано додаткові документи, що дає змогу зменшити кількість осіб за 2017 рік на 4 особи, за I півріччя 2018 року – на 24 особи та суму неекономного використання коштів загального фонду державного бюджету на підвищення кваліфікації на 19,2 тис. грн та 266,4 тис. грн відповідно;

Довідково: У паспорті бюджетної програми за КПКВК 2401090 на 2017 рік одним із напрямів використання коштів визначено "підвищення кваліфікації". У другому завданні³³ бюджетної програми щодо цього напрямку чітко визначено категорії осіб, які мають підвищити кваліфікацію, а саме: **"організація підвищення кваліфікації працівників Мінприроди, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади та самоврядування, екологічних громадських організацій, викладачів вищих навчальних закладів"**;

– через неврахування у штатному розписі посад, які утримуються за рахунок загального і спеціального фондів, та невиконання наукових робіт за загальним фондом старшими науковими співробітниками, науковими співробітниками, молодшими науковими співробітниками, які надавали платні послуги, видатки загального фонду на оплату їх праці (додаткову заробітну плату) – **1546,3 тис. грн – є непродуктивними** (у 2017 році – 944,4 тис. грн³⁴, I півріччі 2018 року – 601,9 тис. грн³⁵);

– через оплату праці у 2017 році чотирьох працівників на посадах за внутрішнім сумісництвом, які фактично не виконували обсягів робіт, – **72,6 тис. грн.** Під час складання Звіту зазначені особи звільнені з посад за внутрішнім сумісництвом наказами Академії від 28.08.2018 № 55-К та від 31.08.2018 № 57-К;

– враховуючи, що теплопункт і бойлерна знаходяться на першому поверсі будівлі, в якій розміщена Академія, закладом оплачується опалення всієї будівлі площею 4309,4 м², з якої Академія фактично займає тільки 2070,6 м². За опалення усіх площ будівлі витрачено у 2017 році 729,5 тис. грн, I півріччі 2018 року – 85,4 тис. гривень. **Враховуючи фактично проведені видатки за теплопостачання, витрачання коштів державного бюджету за опалювальні площі, які не використовуються Академією (2238,8 м²), – 403,7 тис. грн є неекономним.**

2.1.3.3. Рекомендації.

Мінприроди: вжити заходів щодо оптимізації витрат на опалення приміщень Академії, з урахуванням технічних можливостей зменшення опалювальних площ, що не використовуються закладом у своїй діяльності.

³³ У пункті 1 наказу Мінфіну від 19.12.2002 № 1098 "Про паспорти бюджетних програм" зазначено: "Завдання бюджетної програми відображають основні етапи і шляхи виконання бюджетної програми протягом бюджетного періоду та спрямовані на досягнення її мети. Завдання мають бути чітко сформульованими, конкретними та їх виконання може бути перевірено за допомогою результативних показників бюджетної програми".

³⁴ У 2017 році на наукових посадах працювали 24 особи (займали 16,25 ставки з 23), з них 11 осіб – внутрішні сумісники (займали 4,5 ставки) та 2 – зовнішні (займали 1 ставку).

³⁵ У I півріччі 2018 року на наукових посадах працювали 24 особи (займали 16,5 ставки з 23), з них 9 – внутрішні сумісники (займали 4,5 ставки) та 2 особи – зовнішні (займали 1 ставку).

Академії: запровадити дієвий контроль за дотриманням вимог чинного законодавства при використанні коштів державного бюджету, посилити виконавську та фінансову дисципліну.

2.1.4. Академія не забезпечила належного внутрішнього контролю за повнотою та вчасністю надходжень і видатків спеціального фонду державного бюджету, що створило ризики втрат коштів державного бюджету, якісним складанням первинних документів та достовірністю відображених у них даних при оплаті послуг теплопостачання за рахунок коштів загального фонду державного бюджету. Зокрема, через неефективний контроль за виконанням укладених договорів та неналежну претензійно-позовну роботу протягом 2017–I півріччя 2018 року:

- недоотримано надходжень спеціального фонду державного бюджету у сумі **87,3 тис. грн**, ризики додаткових видатків державного бюджету у вигляді штрафних санкцій – **62,4 тис. грн**;

- не забезпечено достовірного відображення у первинних документах даних про обсяги використаного за грудень 2017 року тепла, а саме: в актах приймання – передавання теплової енергії завищено показники порівняно з фактичним показником лічильника на 202,29 Гкал, за що сплачено за загальним фондом державного бюджету **268,7 тис. гривень**. В результаті, станом на 01.08.2018 послуга не надана на суму **21,9 тис. гривень**.

2.1.4.1. Законодавча база.

Згідно зі статтею 13 Бюджетного кодексу бюджет може складатися із загального та спеціального фондів. Складовими частинами спеціального фонду бюджету є, зокрема, доходи бюджету (включаючи власні надходження бюджетних установ), які мають цільове спрямування. Власні надходження бюджетних установ отримуються додатково до коштів загального фонду бюджету і включаються до спеціального фонду бюджету.

Статтею 22 Бюджетного кодексу визначено, що головний розпорядник бюджетних коштів, зокрема:

- здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі;

- здійснює внутрішній контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів;

- забезпечує організацію та ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової і бюджетної звітності у порядку, встановленому законодавством.

2.1.4.2. Виявлений стан.

До спеціального фонду державного бюджету за КПКВК 2401090 протягом 2017–I півріччя 2018 року надійшло **25 115,2 тис. грн** (в т. ч.: у 2017 – 16 708,8 тис. грн, I півріччі 2018 – 8 406,4 тис. гривень).

Основними джерелами наповнення спеціального фонду (25 115,2 тис. грн) були: плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю, – 36,5 відс. (9 175,6 тис. грн), надходження коштів з інших джерел (гранти міжнародних організацій³⁶) – 63,5 відс. (15 939,6 тис. гривень). Отже, основним джерелом надходжень до спеціального фонду за КПКВК 2401090 були гранти міжнародних організацій.

За спеціальним фондом підвищено кваліфікацію 1964 осіб (2017 – 1510 осіб, I півріччя 2018 – 454 особи), здійснювалась підготовка 51 магістра.

Вартість послуги з підвищення кваліфікації встановлювалася Академією для кожної групи слухачів окремо. Інформація про розмір плати за послуги з підвищення кваліфікації на офіційному веб-сайті Академії на час проведення аудиту не була розміщена, що є порушенням частини другої статті 30 Закону № 2145.

У структурі видатків спеціального фонду у 2017–I півріччі 2018 року (22 948,6 тис. грн) частка видатків на поточні витрати становить 99 відс. (22 820,3 тис. грн), капітальні – 0,6 відс. (128,3 тис. гривень). Переважно видатки спеціального фонду спрямовані на оплату праці – 65 відс. (64 відс., або 9 583,0 тис. грн, – у 2017 році, 67 відс. або 5 325,9 тис. грн, – у I півріччі 2018 року). Інформація про основні напрями видатків за КПКВК 2401090, здійснених зі спеціального фонду за 2017 рік і I півріччя 2018 року, наведена в таблиці 3.

Таблиця 3

Інформація про основні напрями видатків Академії за КПКВК 2401090 зі спеціального фонду за 2017 рік і I півріччя 2018 року

КЕКВ	Показники	2017 рік		I півріччя 2018 року		Разом	
		тис. грн	частка, відс.	тис. грн	частка, відс.	тис. грн	частка, відс.
2000	Поточні видатки, з них:	14904,3	99	7916,0	100	22820,3	99
2100	Оплата праці	9583,0	64	5325,9	67	14908,9	65
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	2847,5	19	1761,8	22	4609,3	20
3000	Капітальні видатки	128,3	1	0	0	128,3	0,6
Разом		15032,6	100	7916,0	100	22948,6	100

Аудитом встановлено, що кошти спеціального фонду (плата за послуги) на оплату теплопостачання у 2017 році і I півріччі 2018 року не спрямовувалися взагалі (кошторисом передбачалися). Зазначене має ознаки порушення частини четвертої статті 13 Бюджетного кодексу, якою передбачено спрямування плати за послуги на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються бюджетними установами. Враховуючи різні калькуляції вартості надання платних послуг, суми видатків спеціального фонду на теплопостачання й оплату енергоносіїв, які мали бути

³⁶ Кошти: міжнародної допомоги Проекту ЮНІДО, Інституту радіаційного захисту та радіоекології Університету ім. Лейбніца (Німеччина), міжнародного договору ЮНЕП.

здійснені, визначити неможливо.

Водночас внаслідок неналежного контролю за виконання договорів про надання послуг щодо їх оплати, створено ризики втрат загального фонду і спричинено втрати спеціального фонду державного бюджету за КПКВК 2401090, які підлягають поверненню, а саме:

- пунктом 2 додатків 4 "Порядок розрахунків за тепловою енергією" до договорів з надання послуг теплопостачання від 08.02.2017 та від 05.02.2018, **передбачено, що замовник (Академія) щомісяця з 12 по 15 число самостійно отримує** облікову картку фактичного споживання теплової енергії за звітний період, акт звіряння розрахунків на початок розрахункового періоду, акт приймання-передавання товарної продукції, рахунок-фактуру, куди включені вартість теплової енергії на поточний місяць, з урахуванням остаточного сальдо розрахунків на початок розрахункового періоду.

Також підпунктом 4.1 пункту 4 додатків 4 до цих договорів передбачено, що в разі, якщо замовник розраховується за показниками приладів обліку³⁷, йому пред'являється до оплати **заявлена кількість теплової енергії** на поточний місяць (згідно з додатком 1 до договору). У випадку, якщо фактичне використання нижче заявленого, сплата проводиться за **фактичними показниками**.

Опалювальний сезон 2017–2018 року в Академії розпочато 07.11.2017, завершено 04.04.2018.

За грудень 2017 року відповідно до актів приймання-передавання товарної продукції за 112,9 Гкал оплачено 150,0 тис. грн³⁸ (від 08.12.2017 № 3759/312347), за 150,6 Гкал – 200,0 тис. грн³⁹ (від 19.12.2017 № 3760/31234), тобто об'єктом контролю шляхом підписання цих актів визнано поставку у грудні 263,5 Гкал теплової енергії (на загальну суму 350,0 тис. гривень).

Відповідно до звітних відомостей (містять інформацію за кожен день) про використане тепло і теплоносії, які почали складатися з 20.11.2017⁴⁰, Академією з 07.11.2017 по 21.12.2017 використано 61,21 Гкал тепла на суму 81,3 тис. гривень⁴¹.

Таким чином, зазначені акти, підписані ректором та головним бухгалтером Академії, містять показники, що не відповідають показникам приладів обліку тепла (202,29 Гкал на суму 268,7 тис. грн), що свідчить про незабезпечення контролю за достовірністю даних, відображених у первинних документах щодо оплати послуг теплопостачання.

Оплату коштів за платіжними дорученнями від 18.12.2017 – 118,0 тис. грн та від 21.12.2017 – **200,0 тис. грн** проведено з порушенням умов підпункту 4.1 пункту 4 додатка 4 до договору від 08.02.2017 на підставі недостовірних відомостей, внесених до цих актів, а не на підставі показників лічильників.

³⁷ Акт від 14.11.2017 введення в експлуатацію теплового лічильника СА 97/1М.

³⁸ Платіжні доручення від 12.10.2017 – 32,0 тис. грн; 18.12.2017 – 118,0 тис. гривень.

³⁹ Платіжне доручення від 21.12.2017.

⁴⁰ Станом на 19.11.2017 показання лічильника становили 8,84 Гкал.

⁴¹ Розрахунок: 61,21 x 1106,95 грн (тариф) x 1,2 (з ПДВ).

Крім того, Академією 27.02.2018 відповідно до акта приймання-передавання товарної продукції від 26.02.2018 № 1/2018-312347 за 54,4 Гкал сплачено надавачу послуг 85,4 тис. грн⁴², з яких станом на 01.08.2018 послуга на суму **21,9 тис. грн не надана**. Це підтверджено актом звіряння розрахунків за теплову енергію від 31.07.2018 між замовником (Академія) і надавачем послуги. Під час аудиту Академія звернулася до надавача послуг теплопостачання щодо повернення коштів у сумі 21,9 тис. грн та розірвання договору від 05.02.2018 № 312347 (листи від 09.08.2018 № 458, від 10.08.2018 № 459). Отже, існує ризик **втрати коштів (21,9 тис грн) загального фонду державного бюджету, що вимагає претензійно-позовної роботи;**

– згідно з договором від 02.10.2017 № НР-1/17 на суму **90,0 тис. грн** Академією (виконавець) роботи виконано в повному обсязі⁴³ (акт виконаних робіт від 08.08.2018). Проте на час проведення аудиту, в порушення умов договору, кошти в сумі **40,0 тис. грн не надійшли до спеціального фонду державного бюджету;**

– договором від 02.10.2017 № НР-2/17 на суму 150,0 тис. грн, передбачено поетапне виконання Академією (виконавець) робіт (І етап – листопад 2017, ІІ етап – лютий 2018 ІІІ етап – березень 2018) на умовах попередньої оплати в розмірі 75 відс. вартості кожного етапу (п.4.1). Кошти в сумі 50,0 тис. грн надійшли 27.11.2017 (60,8 відс. вартості І етапу), кредиторська заборгованість на цю суму станом на 01.01.2018 облікована. На час проведення аудиту в Академії немає актів виконаних робіт, проміжних звітів, передбачених календарним планом на виконання робіт. Умовами договору за невиконання або несвоєчасне виконання зобов'язань при виконанні робіт передбачена сплата виконавцем штрафних санкцій в розмірі, передбаченому ст. 231 Господарського кодексу України (п.7.2). Отже, **існує ризик стягнення замовником з Академії штрафних санкцій в сумі 44,9 тис. грн за невиконання договору;**

– договором від 03.07.2017 № 3-07/17-01 на суму 150,0 тис. грн передбачено поетапне виконання Академією (виконавець) робіт і їх оплату, а саме: І етапу – 75,0 тис. грн, ІІ – 45,0 тис. грн, ІІІ – 30,0 тис. грн, термін виконання – до 30.12.2017. Академією виконано роботи І етапу (є затверджене техніко-економічне обґрунтування). Кошти за виконані роботи надійшли Академії в сумі **70,0 тис. грн**, проте акта виконаних робіт немає, **відповідно, 5,0 тис. грн є втратами надходжень до спеціального фонду державного бюджету за виконання робіт І етапу**. Договором за порушення строків виконання передбачено пеню у розмірі облікової ставки НБУ від вартості послуг, з яких допущено прострочення виконання, за кожний день прострочення (п. 6.3). Отже, **існує ризик стягнення замовником штрафних**

⁴² Платіжне доручення № 31 від 26.02.2018.

⁴³ Підтверджено обліковою карткою НДР і ДКР (ОК) – присвоєно обл.№ 0218U003697 від 21.06.2018, інформаційною карткою науково-технічної продукції (ІК НТП) – присвоєно інвентарний № 0718U003739 від 02.07.2018.

санкцій з Академії в сумі 17,5 тис. грн за недотримання строків виконання робіт;

– за контрактами з двома аспірантами: з Н. О. В. від 01.12.2015 № 2 (із змінами від 01.12.2016), Л. О. О. від 01.12.2015 № 3 (із змінами від 01.12.2016), на проведення підготовки в аспірантурі без відриву від виробництва. За період навчання з 01.12.2015 по 01.06.2017 (до оформлення академвідпустки) мало бути сплачено за півтора роки по 15,8 тис. грн кожною особою (10,5 тис. грн за рік). Фактично сплачено: Н. О. В.– 14,0 тис. грн, Л. О. О. – 12,4 тис. грн, що відповідно на 1,8 тис. грн і 3,4 тис. грн менше, ніж передбачено контрактами. **Зазначене призвело до втрат надходжень спеціального фонду державного бюджету у загальній сумі 5,2 тис. гривень.** Наказом Академії від 01.06.2018 № 51-о зазначені аспіранти відраховані на підставі заяв. Враховуючи наявність в обох контрактах умов щодо сплати пені у разі порушення терміну сплати за навчання, **Академії рекомендовано забезпечити претензійно-позовну роботу зі стягнення із зазначених осіб плати за навчання;**

– договорами про навчання магістрів передбачено внесення плати щосеместру безготівково не пізніше ніж за 14 днів **до початку наступної сесії.** За невиконання або неналежне виконання зобов'язань за договорами сторони несуть відповідальність згідно із законом та договором. Плата за навчання не була внесена 6 студентами магістратури на загальну суму **24,0 тис. грн**, але ці особи були допущені до сесій (в групі № 2 "Екологія", сесія з 19.03.2018 по 07.04.2018, група № 3 "Екологія", сесія з 11.06.2018 по 27.06.2018). Під час складання Звіту про результати аудиту внесено плату за навчання магістрів у сумі 12,0 тис. грн (виписки від 17.09.2018, 03.10.2018, 10.10.2018, 17.10.2018), трьох студентів відраховано наказами Академії за порушення умов договорів (наказ від 08.07.2018 № 25-ОС (під час аудиту не надавався), наказ від 01.10.2018 № 29-ОС).

Без укладання контракту Академією за кошти загального фонду державного бюджету за КПКВК 2401090 (**13,1 тис. грн**) здійснювалася у 2017 році і I кварталі 2018 року підготовка здобувача наукового ступеня Л.А.В.⁴⁴ Така форма підготовки наукових кадрів постановою № 511 не передбачена. Отже, через неукладання Академією контракту з аспірантом до **спеціального фонду державного бюджету не надійшло 13,1 тис. гривень.** Зазначене порушення усунуто під час складання Звіту шляхом оплати цих коштів Л.А.В на рахунок Академії (виписка від 10.10.2018).

2.1.4.3. Рекомендації.

Академії:

– вжити невідкладних заходів щодо удосконалення організаційної роботи з укладання та виконання договорів у сфері освіти і науки;

⁴⁴ Аспірант за бюджетною формою навчання Л.А.В. наказом Академії від 13.11.2015 № 55-о з 10.11.2015 звільнений з аспірантури заочної форми та прикріплений здобувачем наукового ступеня. Л. А. В. завершив підготовку та отримав допуск до захисту дисертаційного дослідження 02.04.2018. За 2 роки і 5 місяців навчання (з 10.11.2015 по 02.04.2018) він мав сплатити 25,4 тис грн (10,5 тис грн x 2 роки та 5 місяців).

– забезпечити претензійно-позовну роботу щодо стягнення із замовників робіт коштів за виконані роботи – **45,0 тис. грн**, з осіб, які не оплатили навчання в аспірантурі у 2017 році, – **5,2 тис. грн**, повернення до державного бюджету зайво сплачених коштів у сумі **21,9 тис. грн** за теплову енергію та вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних у цьому посадових осіб.

2.2. Оцінка стану використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401270 "Здійснення природоохоронних заходів".

Внаслідок ухвалення неефективних та несвоєчасних управлінських рішень як Мінприроди, так і Академією, останньою не було забезпечено належного ефективного використання бюджетних коштів за КПКВК 2401270, спрямованих на запровадження геоінформаційної системи територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

Профінансувавши відповідні роботи у 2017 році та включивши до Плану природоохоронних заходів на 2018 рік захід "Запровадження геоінформаційної системи територій та об'єктів природно-заповідного фонду України (на прикладі Одеської, Хмельницької та Івано-Франківської областей)", станом 02.10.2018 Мінприроди не затвердило Академії кошторисні асигнування для виконання цього заходу.

Як наслідок, кошти в сумі 875,0 тис. грн, або понад 68 відс., використані Академією у 2017 році нерезультативно, а робота щодо наповнення й оновлення Єдиної геоінформаційної системи та бази даних Державного кадастру природно-заповідного фонду України не виконується.

Крім того, через прорахунки на стадії планування не були використані і повернені до державного бюджету кошти в сумі 15,0 тис. гривень.

2.2.1. Законодавча база.

Бюджетним кодексом встановлено (статті 22), що головний розпорядник бюджетних коштів, зокрема:

– отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України; приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів, розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань;

– здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі;

– здійснює внутрішній контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів.

Положенням про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 32, одним з основних завдань Мінприроди визначено ведення Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду (підпункт 47 пункту 4).

Наказом Мінприроди від 30.04.2014 № 139⁴⁵ відповідальним виконавцем за забезпечення технічної роботи з наповнення й оновлення Єдиної геоінформаційної системи та бази даних Державного кадастру природно-заповідного фонду України визначено Академію.

2.2.2. Виявлений стан.

Аудитом встановлено, що планування видатків на 2017 рік за КПКВК 2401270 за загальним фондом державного бюджету (1 334,2 тис. грн) здійснено відповідно до Плану природоохоронних заходів за бюджетною програмою за КПКВК 2401270 на 2017 рік⁴⁶, яким передбачено захід "Зміцнення матеріально-технічної бази Державного закладу "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління" – придбання спеціального програмного забезпечення (КЕКВ 2240) і комп'ютерної та організаційної техніки для належної організації роботи Академії (КЕКВ 3110).

За вказаними напрямками видатків Академії на 2017 рік затверджені асигнування у сумі 101,8 тис. грн і 1 232,4 тис. грн відповідно.

Академією передбачалося, що використання бюджетних коштів мало сприяти зміцненню матеріально-технічної бази та забезпечити, зокрема, інформаційний взаємообмін з єдиною геологічною інформаційною системою (далі – ГІС) і базою даних територій, об'єктів, корпоративних ГІС природно-заповідного фонду; адміністрування і підготовку бази даних територій і об'єктів природно-заповідного фонду на рівні закладу; цілісність, збереження та взаємний розподілений доступ до геопросторових даних природно-заповідного фонду; здійснення польового збору картографічних даних з високою точністю та оперативністю; технічну основу та інформаційно-технічний супровід виконання природоохоронних, науково-дослідних заходів, обробку даних для виконання науково-дослідних робіт у сфері охорони довкілля, раціонального природокористування та забезпечення екологічної безпеки.

У 2017 році здійснено видатки на суму 1 282,5 тис. грн, а саме: за КЕКВ 3110 – 1 181,1 тис. грн на закупівлю комп'ютерного та іншого спеціального обладнання (1 143,3 тис. грн), іншого обладнання та устаткування – (37,8 тис. грн); за КЕКВ 2240 – 101,4 тис. грн – спеціального програмного забезпечення. Найбільше коштів (875,0 тис. грн, або 68,2 відс.) спрямовано на

⁴⁵ "Про деякі питання ведення Державного кадастру природно-заповідного фонду".

⁴⁶ Погоджений 04.09.2017 Мінфіном та затверджений Міністром екології та природних ресурсів України Семерак О. М.

закупівлю спеціального серверного, навігаційного, картографічного обладнання і програмного забезпечення до нього⁴⁷.

Не використані 50,7 тис. грн повернено до державного бюджету, з них 35,7 тис. грн (КЕКВ 3110) – економія (придбано комп'ютерне та інше спеціальне обладнання за ціною меншою, ніж планувалося), **15,0 тис. грн** – в зв'язку з прорахунком на стадії планування видатків (придбання 15 од. джерел безперебійного живлення на суму **15,0 тис. грн** помилково заплановано за КЕКВ 3310 замість КЕКВ 2210). Зазначене є **порушенням Інструкції** щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом **Мінфіну від 12.03.2012 № 333, зареєстрованої у Мін'юсті 27.03.2012 за № 456/20769, як наслідок – неефективне управління цими коштами.**

Пропозиція Академії на 2018 рік для виконання природоохоронного заходу "Запровадження геоінформаційної системи територій та об'єктів природно-заповідного фонду України (на прикладі Одеської, Хмельницької та Івано-Франківської областей)" передбачала надання 5,0 – 6,0 млн грн і стільки ж упродовж наступних п'яти років.

Очікуваним результатом реалізації цього заходу визначено створення карти меж об'єктів природно-заповідного фонду України в Держгеокадастрі (лист Академії від 26.03.2018 № 17-7). Академія інформувала профільні департаменти Одеської, Хмельницької, Івано-Франківської облдержадміністрацій про виконання наукової роботи за вказаною тематикою (листи від 02.05.2018 №№ 187–189).

За пропозицією Мінприроди⁴⁸ на виконання у 2018 році зазначеного заходу постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 361⁴⁹ (зі змінами від 04.07.2018 № 537) затверджено 5 800,0 тис. гривень.

На час проведення аудиту Академії кошторисні асигнування за КПКВК **2401270 не затверджені, відповідно, видатки не здійснювались.** Листом від 23.07.2018 № 414 Академія звернулася до Мінприроди щодо причин відмови у фінансуванні реалізації заходу, відповіді не отримано.

⁴⁷ Навігаційні прилади: комплект GNSSRTK ровера SATLAB SL – 600 з контролером та програмним забезпеченням Carlson SurvCegns в сумі 182,1 тис грн – 1шт.; комплект для аерогеодезичних робіт у складі квадрокоптера Insire2, відеокамери, акумулятора, планшета – 123,7 тис. грн – 1шт.; мобільна графічна станція HP Zbook 17 g3 – 102,0 тис. грн – 1шт.; спецобладнання (графічна станція-геосервер) для централізованої геообробки даних – 192,0 тис. грн – 1шт.; спецустаткування (робоча станція) адміністратора ГІС кадастру 93,0 тис. грн – 1шт.; джерело безперебійного живлення Stark Pro II 2000 – 28,6 тис. грн – 2 шт., програмне забезпечення (ГІС MAPInfo 16; Digitals Full; Digitals Professional) в сумі 101,4 тис. грн. – 6 од.; багатофункціональні пристрої ч/б Canon imageRunner 2204 в кількості 2 од. на суму 39,0 тис. грн та один принтер лазерний кольоровий HP Color M553n – 13,2 тис. гривень.

⁴⁸ Протокол № 2 засідання робочої групи з відбору природоохоронних заходів за бюджетною програмою 2401270 у складі керівників і працівників Мінприроди.

⁴⁹"Деякі питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою 2401270 "Здійснення природоохоронних заходів на 2018 рік".

Аудитом встановлено, що обладнання, закуплене у 2017 році на суму 407,5 тис. грн, використовується Академією, як передбачалося, для забезпечення технічної основи та інформаційно-технічного супровіду виконання природоохоронних, науково-дослідних заходів, обробки даних для виконання науково-дослідних робіт у сфері охорони довкілля, раціонального природокористування та забезпечення екологічної безпеки.

Разом з тим обладнання, закуплене для збору баз даних про об'єкти природно-заповідного фонду та їх межі у 2017 році (вартістю 875,5 тис. грн), Академією не використовувалося. Дані про межі об'єктів природно-заповідного фонду внесені до бази даних ГІС⁵⁰ шляхом сканування існуючих картографічних матеріалів про ці об'єкти, а отже, є неточними.

Як наслідок, кошти в сумі 875,0 тис. грн, витрачені у 2017 році на придбання спеціалізованого геодезичного обладнання, використані нерезультативно.

2.2.3. Рекомендації.

Мінприроди: запровадити дієвий контроль за плануванням та виконанням природоохоронних заходів, досягненням очікуваних результатів.

2.3. Оцінка стану використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401500 "Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища".

2.3.1. Академія не забезпечила ефективного використання коштів державного бюджету за КПКВК 2401500. За цією бюджетною програмою у 2017 році Академія мала виконати два заходи, на що було витрачено 4 451,0 тис. гривень.

Реалізація цих заходів повинна була забезпечити розробку на базі Академії автоматизованої інформаційної системи (веб-порталу) дистанційного навчання з питань екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів, а також розроблення та видання поліграфічної продукції з екологічної тематики для підвищення кваліфікації працівників природоохоронних органів та комплексної екологічної підготовки державних службовців центральних та місцевих органів влади, посадових осіб органів місцевого самоврядування та громадських інспекторів з охорони навколишнього середовища.

2.3.1.1. Законодавча база.

Бюджетним кодексом встановлено (статті 22), що головний розпорядник бюджетних коштів, зокрема:

– отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України; приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів, розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань;

⁵⁰ Лист Академії від 02.05.2018 № 190.

- здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі;

- здійснює внутрішній контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів.

2.3.1.2. Виявлений стан.

Обсяг пропозиції Академії на 2017 рік за КПКВК 2401500 (спеціальний фонд) на виконання двох природоохоронних заходів становив **4 473,0 тис. гривень.**

Аудитом засвідчено, що на виконання заходу **"Розроблення інформаційної системи (веб-порталу) з питань екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів"** обсяг пропозиції становив 2 145,0 тис. грн: за КЕКВ 3110 – 105,0 тис. грн (закупівля сервера для функціонування веб-порталу), КЕКВ 2240 – 125,2 тис. грн (оптимізація локальної інтернет-мережі – 82,0 тис. грн, обслуговування (адміністрування) веб-порталу – 43,2 тис. грн), КЕКВ 3160 – 1 914,8 тис. грн (розробка дизайну веб-порталу – 52,0 тис. грн, програмування – 344,0 тис. грн, підготовка контенту для веб-порталу – 856,0 тис. грн, наповнення веб-порталу матеріалами – 662,8 тис. гривень). Виконання заходу планувалося у 2017 році.

Мінприроди **договором від 31.10.2017 № 1500/17-10 делеговано Академії повноваження на виконання заходу зі створення веб-порталу на суму 2 129,0 тис. гривень.**

Показником продукту паспорта бюджетної програми за КПКВК 2401500 визначено розробку автоматизованої інформаційної системи (веб-порталу) дистанційного навчання з питань екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів.

Аудитом встановлено, що Академією на створення веб-порталу <http://dzdea.pp.ua> у 2017 році використано **1 899,8 тис. гривень.**

Введений в експлуатацію актом від 22.12.2017 веб-портал **понад півроку працював у тестовому режимі та не забезпечував виконання запланованих функцій, що свідчить про нерезультативне використання бюджетних коштів у сумі 1 899,8 тис. грн, спрямованих на його створення.**

На час проведення аудиту не здійснено інформаційного наповнення і технічного захисту веб-порталу.

На порталі було зареєстровано лише 15 користувачів, які є працівниками Академії.

Огляд змістового наповнення порталу був доступний лише в гостьовому режимі, при цьому меню "основні напрями реалізації державної екологічної

політики" в частині нормативно-правової бази та інформаційних матеріалів взагалі недоступне.

Методичні матеріали для підвищення рівня професійних знань державних службовців центральних та місцевих органів влади, посадових осіб органів місцевого самоврядування та представників територіальних громад шляхом проведення **дистанційного навчання** не розроблені, хоча мали бути впроваджені в навчальний процес через новостворений портал. На час завершення аудиту доступу до веб-порталу не вдалося отримати.

Отже, результати роботи з цього напрямку не відповідають Вимогам, затвердженим **наказом МОН від 30.10.2013 № 1518⁵¹**, щодо впровадження дистанційного навчання в частині організаційного, нормативно-правового, програмно-технічного забезпечення (пункти 1–5 розділу 1, пункти 1–4 розділу III, пункт 5 розділу IV, пункти 1–2 розділу V Вимог).

Зокрема, не отримано ліцензії на підготовку фахівців за заочною формою навчання з тих напрямів підготовки (спеціальностей), за якими впроваджується (здійснюється) дистанційна форма навчання; не ухвалено рішення Вченою радою щодо впровадження дистанційної форми навчання; не розроблено Положення про дистанційне навчання, не створено методичної комісії, яка встановлює відповідність веб-ресурсу навчальних дисциплін вимогам до організації навчального процесу та рекомендує їх до використання в навчальному процесі, визначає забезпеченість веб-ресурсом кожного з напрямів (спеціальностей) та надає рекомендації Вченій (педагогічній) раді щодо можливості впровадження дистанційної форми навчання за певними напрямами підготовки (спеціальностями); не встановлено ліцензійного програмного забезпечення або програмного забезпечення, побудованого на програмних продуктах з відкритими кодами тощо.

Непідготовленість Академії до впровадження дистанційної форми навчання також підтверджена протоколом засідання Вченої ради від 13.06.2018 № 6-18. Дистанційне навчання з підвищення кваліфікації проводилося через соціальну мережу Facebook. У такий спосіб у 2017 році навчалося 270 осіб⁵², у I півріччі 2018 – 46 осіб⁵³. Як наслідок, **кошти спеціального фонду державного бюджету (1 899,8 тис. грн) використано на створення веб-порталу нерезультативно.**

Обсяг пропозиції на виконання заходу "Розробка та видання поліграфічної продукції з екологічної тематики для підвищення кваліфікації працівників природоохоронних органів та комплексної екологічної підготовки державних службовців центральних та місцевих органів влади,

51 "Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами і спеціальностями", зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.10.2013 за № 1857/24389.

⁵² 8 осіб з 17.01.2017 по 11.04.2017 (група № 1), 29 осіб з 13.03.2017 по 17.03.2017 (група № 15), 135 осіб 26.05.2017 група № 32, 98 осіб 06.04.2017 група № 22/1.

⁵³ 27 осіб з 01.03 по 27.04.2018 група № 11, 19 осіб з 07.04 по 26.05.2018 група № 33.

посадових осіб органів місцевого самоврядування, представників територіальних громад та громадських інспекторів з охорони навколишнього середовища" визначено у сумі 2 328,0 тис. грн, за КЕКВ 2210 – 1218,0 тис. грн (підготовка першої редакції 7 видань серії "Бібліотека екологічних знань" – 802,0 тис. грн, редагування першої редакції – 229,0 тис. грн, підготовка остаточної редакції – 67,0 тис. грн, друк 7 видань серії "Бібліотека екологічних знань" по 500 примірників кожного – 1 230,0 тис. грн). Виконання заходу було заплановано на 2017 рік.

Мінприроди згідно з договором від 31.10.2017 № 1500/17-9 про розроблення та видання поліграфічної продукції з екологічної тематики для підвищення кваліфікації працівників природоохоронних органів та комплексної екологічної підготовки державних службовців центральних та місцевих органів влади, посадових осіб органів місцевого самоврядування та громадських інспекторів з охорони навколишнього середовища передбачило 2 328,0 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що за цією бюджетною програмою Академією у 2017 році використано 2 322,0 тис. грн – на поліграфічну продукцію (друк 7 видань серії "Бібліотека екологічних знань" у кількості 500 примірників кожного).

На час проведення аудиту 3172 од. поліграфічної продукції (книжок серії "Бібліотека екологічних знань") не розповсюджено через несвоєчасність прийняття відповідного рішення (наказом Академії від 06.06.2018 № 52/1-о затверджено реєстр розповсюдження 3500 од. зазначених книжок). При цьому усі 7 видань у повному обсязі розміщені на веб-сайті Академії з можливістю завантаження в форматі PDF і друку (розділ "Бібліотека екологічних знань", http://dea.gov.ua/article/biblioteka_ekologichnih_znan4), а отже, кошти спеціального фонду державного бюджету у сумі **2 102,7 тис. грн використані нерезультативно**. Після розгляду проекту Звіту 10.10.2018 надано документи про передачу 2100 примірників Державній екологічній інспекції.

Отже, кошти спеціального фонду державного бюджету в сумі **4 002,5 тис. грн використані неефективно**.

2.3.1.3. Рекомендації.

Мінприроди: запровадити дієвий контроль за плануванням та виконанням природоохоронних заходів, досягненням очікуваних результатів.

Мінприроди та Академії: активізувати роботу із запровадження дистанційного навчання.

2.3.2. Тендерним комітетом Академії не забезпечено дотримання вимог Закону № 922 при закупівлях у 2017 році товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету за КПКВК 2401500, а саме:

– послуг зі створення веб-порталу (обсягом 1 899,8 тис. грн за КПКВК 2401500) – не відхилено тендерну пропозицію учасника торгів як таку, що не відповідала кваліфікаційним критеріям та вимогам тендерної документації (частина перша статті 30 Закону № 922), а торги не відмінено через відсутність конкуренції (частина п'ята статті 28 та частина перша статті

31 Закону № 922). Створений веб-портал (акт введення в експлуатацію від 22.12.2017) станом на кінець I півріччя 2018 року працює в тестовому режимі без технічного захисту, інформаційне наповнення веб-порталу не здійснено. Результативних показників, визначених паспортом бюджетної програми за КПКВК 2401500 на 2017 рік, в частині забезпечення підвищення кваліфікації та обміну досвідом у сфері екологічної освіти шляхом дистанційного навчання не досягнуто, а кошти, витрачені на ці цілі у 2017 році, використано нерезультативно;

- послуг з розроблення та видання поліграфічної продукції за КПКВК 2401500 – не дотримано принципу недискримінації учасників (частина перша статті 3, частина четверта статті 22 Закону № 922) (обмежено конкуренцію та звужено коло учасників тендера тендерною документацією замовника).

Сплачені Академією надавачу зазначеної послуги кошти у сумі 2 322,0 тис. грн використано на виготовлення 3500 посібників (книжок). При цьому аудит засвідчив, що через нерозповсюдження на кінець I півріччя 2018 року замовникам **3172 од. виготовлених книжок** серії "Бібліотека екологічних знань", передбачених наказом Академії від 06.06.2018 № 52/1-о, кошти спеціального фонду державного бюджету в сумі **2 102,7 тис. грн використані нерезультативно** (за результатами вжиття заходів реагування на стадії ознайомлення з проектом Звіту Академією надано підтверджуючі документи щодо передачі Державній екологічній інспекції 2100 зазначених книжок на суму 1 393,2 тис. гривень).

2.3.2.1. Законодавча база.

Закон № 922 установлює Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.

Закон № 922 визначає, що закупівлі здійснюються за такими принципами: добросовісна конкуренція серед учасників; максимальна економія та ефективність; відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель; недискримінація учасників; об'єктивна та неупереджена оцінка тендерних пропозицій; запобігання корупційним діям і зловживанням.

Умови проведення публічних закупівель визначаються в тендерній документації, що розробляється та затверджується замовником і оприлюднюється для вільного доступу на веб-порталі уповноваженого органу та авторизованих електронних майданчиках.

Тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

Учасник подає замовнику відповідно до вимог тендерної документації тендерну пропозицію щодо предмета закупівлі або його частини (лота).

Замовник відхиляє тендерну пропозицію в разі, якщо учасник не відповідає кваліфікаційним (кваліфікаційному) критеріям, установленим статтею 16 Закону № 922.

Якщо за результатами розгляду тендерних пропозицій до оцінки допущено тендерні пропозиції менше ніж двох учасників, процедура закупівлі відміняється.

Замовник також відмінює торги в разі:

- відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт і послуг;
- неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель;
- порушення порядку оприлюднення оголошення про проведення процедури закупівлі, повідомлення про намір укласти договір, передбаченого Законом № 922;
- подання для участі в них менше двох тендерних пропозицій, а в разі здійснення закупівлі за рамковими угодами з кількома учасниками – менше трьох пропозицій;
- допущення до оцінки менше двох тендерних пропозицій, а в разі здійснення закупівлі за рамковими угодами з кількома учасниками – менше трьох пропозицій;
- відхилення всіх тендерних пропозицій згідно з цим Законом.

2.3.2.2. Виявлений стан.

Аудитом засвідчено, що при закупівлі послуги зі створення веб-порталу⁵⁴ з очікуваною вартістю 1 914,8 тис. грн (КПКВ 2401500, КЕКВ 3160), тендерним комітетом (голова – ректор Академії, наказ від 02.09.2016 № 33) у порушення **частини четвертої статті 22 Закону № 922** встановлено дискримінаційну вимогу до учасників торгів: "Організація-учасник повинна здійснювати **діяльність в галузі екологічної освіти** та підтримки інтернет-сайтів, що має бути підтверджено статутними документами (надати витяг зі статуту або іншого установчого документа із підтвердженням відповідних видів діяльності)", хоча основною метою при закупівлі цієї послуги було створення інформаційно-довідникового веб-порталу та онлайн-системи. Також не дотримано принципу недискримінації учасників, встановленого **частиною першою статті 3 Закону № 922**.

Тендерні пропозиції подали троє учасників (два суб'єкти господарювання та громадська спілка). За результатами розгляду пропозицій, наданих учасниками торгів, пропозиції двох учасників (двох суб'єктів господарювання) були відхилені як такі, що не відповідали кваліфікаційним критеріям (щодо підтвердження витягом зі статуту діяльності в галузі екологічної освіти) та вимогам тендерної документації (щодо підтвердження відповідності учасника технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі). Хоча обов'язковою вимогою тендерної документації зазначалася наявність рольової моделі, тендерним комітетом під час розгляду пропозицій учасників увага на це

⁵⁴ "Розробка автоматизованої інформаційної системи (веб-порталу) дистанційного навчання з питань екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів", код ДК 021:2015:72240000-9 Єдиного закупівельного словника ДК 021:2015, з очікуваною вартістю 1 914,8 тис. грн (КПКВ 2401500, КЕКВ 3160), оголошення опубліковано 18.10.2017.

взагалі не зверталась; розробник⁵⁵ Технічного завдання не був присутній при розгляді пропозицій учасників. Як наслідок, переможцем торгів обрано громадську спілку (протокол від 09.11.2017 № 61).

За інформацією, що міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, вид діяльності громадської спілки – КВЕД 94.99 "Діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у.", відповідно до статуту⁵⁶ основною метою діяльності є задоволення та захист своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, культурних, наукових, екологічних та інших спільних інтересів, тобто розробка і створення веб-порталів⁵⁷ не вказана як вид діяльності.

Отже, тендерна пропозиція учасника торгів – громадської спілки мала бути відхиленою як така, що не відповідає кваліфікаційним критеріям (**частина перша⁵⁸ статті 30 Закону № 922**) та вимогам тендерної документації, а самі торги – відмінені за відсутності конкуренції (**частина п'ята⁵⁹ статті 28 та частина перша⁶⁰ статті 31 Закону № 922**).

За результатами відкритих торгів з громадською спілкою укладено договір від 24.11.2017 № 24/11 на суму 1 899,8 тис. грн (без ПДВ) про закупівлю послуги зі створення веб-порталу. Академією 26.12.2017 на підставі акта здавання-приймання послуг виконавцю за договором від 24.11.2017 № 24/11 сплачено 1 899,8 тис. гривень (без ПДВ). Звіти про укладений договір та його виконання опубліковані в електронній системі ProZorro.

Оскільки тендерним комітетом під час здійснення зазначеної закупівлі застосовано дискримінаційні вимоги, чим звужено конкуренцію (*здійснення діяльності в галузі екологічної освіти*), і проведено необ'єктивну й упереджену оцінку тендерних пропозицій учасників (*наявність рольової моделі веб-порталу, яка була обов'язковою вимогою, тендерним комітетом взагалі не розглядалася*), кошти, сплачені Академією надавачу зазначеної послуги у сумі **1 899,8 тис. грн, використані з порушенням норм Закону № 922**.

Аудитом також встановлено, що у 2017 році Академією здійснено закупівлю послуг з розроблення та видання поліграфічної продукції⁶¹ з очікуваною вартістю

⁵⁵ Доцент кафедри публічного управління для сталого розвитку та екологічного менеджменту Родіна В.В.

⁵⁶ Затверджений II Конференцією Всеукраїнської спілки об'єднань громадян "Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування" протокол № 2 від 06.06.2017.

⁵⁷ Довідково: комп'ютерне програмування (КВЕД 62.01), веб-портали (КВЕД 63.12), оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність (КВЕД 63.11).

⁵⁸ Не відповідає кваліфікаційним критеріям.

⁵⁹ Якщо за результатами розгляду тендерних пропозицій до оцінки допущено тендерні пропозиції менше ніж двох учасників, процедура закупівлі відмінюється.

⁶⁰ Допущення до оцінки менше двох тендерних пропозицій.

⁶¹ "Розроблення та видання поліграфічної продукції з екологічної тематики для підвищення кваліфікації працівників природоохоронних органів та комплексної екологічної підготовки державних службовців центральних та місцевих органів влади, посадових осіб місцевого самоврядування та громадських інспекторів з охорони навколишнього середовища", номер плану

2328,0 тис. гривень. При цьому тендерним комітетом (голова – ректор Академії, наказ від 02.09.2016 № 33) визначено несприятливі дискримінаційні умови для потенційних учасників цього тендера. Зокрема, в Технічному завданні (додаток 3 до Тендерної документації⁶²) послуга з виготовлення поліграфічної продукції за кодом ДК 021:2015:22110000-4 (Друковані книги), починаючи з частини 4 "Вихідні дані" Технічного завдання, розглядається як **науково-дослідна робота**. Всі вимоги до її виконання визначалися як "науково-технічна продукція" з посиланням на ДСТУ 3008-95 "*Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення*", що значно **звужувало коло учасників тендера** (застосовано дискримінаційну норму), оскільки відповідно до розділів 5 та 6 Тендерної документації учасники мали надати у пропозиціях науково-технічну продукцію, а саме сім оригіналів–макетів книжок серії "Бібліотека екологічних знань", які б відповідали вимогам, визначеним Технічним завданням тендерної документації замовника.

Отже, тендерну документацію **виписано під конкретного учасника торгів**, який зміг би в стислі терміни (протягом двох місяців) розробити, погодити, зверстати та роздрукувати 7 книжок що є порушенням **частини четвертої статті 22, недотримання принципу недискримінації учасників, встановленого частиною першою статті 3 Закону № 922. Отже, Тендерна документація замовника містила вимоги, якими обмежувалась конкуренція та звужувалось коло учасників тендера.**

За результатами електронного аукціону (13.11.2017) переможцем обрано учасника торгів – громадську спілку з ціною 2 328,0 тис. грн як таку, що надала всі документи, які вимагалися замовником (Академією) в тендерній документації. При розгляді тендерним комітетом пропозиції учасника – переможця основну умову Тендерної документації, визначену розділами 5 та 6 цієї документації, **не було дотримано** (надати у пропозиціях науково-технічну продукцію, а саме 7 оригіналів–макетів книжок), оскільки оригінали – макетів **на цьому засіданні тендерного комітету не розглядалась і не затверджувались** (протокол розгляду і оцінки тендерних пропозицій учасників від 15.11.2017 № 63). Пропозицію цього учасника (спілки) не було відхилено згідно з пунктом 4 частини першої статті 30 Закону № 922 як таку, що не відповідає умовам тендерної документації.

З переможцем тендера укладено договір від 05.12.2017 № 05/12 про надання послуг з виготовлення посібників на суму 2322,0 тис. гривень (без ПДВ). При цьому після укладання договору Вченою радою (голова – ректор Академії) рекомендовано до друку макети 7 книжок **як власна розробка Академії** (протокол засідання Вченої ради Академії від 14.12.2017 № 7-17). Кількісні та якісні характеристики, асортимент поставки визначалися Технічним завданням (додаток 1 до договору) та Календарним планом (додаток 2 до договору), які були невід’ємними частинами зазначеного

закупівлі UA-P-2017-10-04-001820-б, ДК 021:2015:22110000-4 (Друковані книги) з очікуваною вартістю 2328,0 тис. грн (КПВКВ 2401500), оголошення опубліковано 04.10.2017.

⁶² Затверджена рішенням тендерного комітету від 03.10.2017 № 43.

договору. На підставі видаткових накладних від 14.12.2017 № 2048, від 21.12.2017 № 2051 та акта здавання-приймання продукції від 19.12.2017 № 1 виконавцю сплачено 1122,0 тис. грн (без ПДВ) – 15.12.2017, 1 200,0 тис. грн (з ПДВ) – 22.12.2017. Отже, закупівля Академією послуг із виготовлення посібників на суму **2 322,0 тис. грн здійснена з порушенням норм чинного законодавства про публічні закупівлі.**

2.3.2.3 Рекомендації.

Мінприроди: передбачати на наступні періоди проведення внутрішнього аудиту Академії, у тому числі за фактами встановлених порушень законодавства з питань закупівель товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету, та вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних посадових осіб.

Академії: при проведенні закупівель товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету дотримуватись вимог чинного законодавства.

Член Рахункової палати

В. П. Богун